

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXVI П'ЯТНИЦЯ, 16 СІЧНЯ 2009 РОКУ ЧИСЛО 3 VOL. CXVI FRIDAY, JANUARY 16 2009 No. 3

НА ТЕМИ ДНЯ

За газовим конфліктом – політичні цілі Москви

Петро Часто

ПАРСИПАНІ, Ню-Джерзі. – За дні, що минають від 7 січня, коли Росія о 7-ій год. 44 хв. ранку цілком припинила транзит газу через Україну, світ, зокрема й особливо европейський, все глибше переконується, що в російсько-українському газовому конфлікті не так важить економічна складова, як політична.

Виступаючи наступного дня, 8 січня, в Брюселі на позачерговому засіданні комітету з закордонних справ Европейського парляменту, голова постійної делеґації з питань співпраці з Україною Адріян Северин визнав цей факт з усією відвертістю: „Це не техногенна або природна криза. Це – політична криза, яка має не лише політичні наслідки, а й політичні цілі".

Певна річ, він не уточнював цих цілей: европейці не хочуть сваритися з Росією, газ для них – важливіший, аніж українські інтереси. Але від замовчування правди европейська реальність не стане кращою. „Росія цинічно обдурює Европу. Росія боїться альтернативного джерела. Якщо Европа цього не зрозуміє, то отримає таке продовження: спочатку була Грузія, тепер – Україна, далі буде Европа", – коментує ситуацію радник голови „Нафтогазу України" Іван Дияк.

Втім, для нас істотніше – щоб політичні цілі Росії вчасно зрозуміла Україна. На щастя, її позиція цього разу тверда і гідна поваги. Але це, крім виявленої політичної волі і патріотизму, ще й тому, що правда таки на її боці, і Москві не помогла шалена інформаційна аґресія проти офіційного Києва. Ось одні лише заголовки статтей українських експертів:

Володимир Саприкін – директор енерґетичних програм Центру ім. Олександра Разумкова: „Перекриваючи газ, Росія змушує ЕС брати участь в обхідному газопроводі";

Вадим Карасьов – директор Інституту ґльобальних стратегій: „Російська сторона робила все, щоб були зірвані переговори";

Михайло Гончар – директор енерґетичних програм Центру „Номос": „У Росії виникла ситуація, коли газу на експорт не вистачає".

Словом, Україна вчасно зрозуміла, чому Москва вдалася до цього газового шантажу і що змушує її так спішити і так нервувати. Там переплелися дві несумісні причини.

Перша – внутрішня: борг „Ґазпрому" вже перевищує 50 млрд. дол. Минулого літа його ринковий капітал оцінювався у 350 млрд. дол., сьогодні – тільки у 86 млрд. З 3-го місця серед міжнародних компаній він скотився до 46-го. Захланність доконала: замість скористатися високими цінами на нафту і газ позаминулого і минулого літа та вкласти ці грубі гроші в технологічне оновлення газової галузі і залучення нових родовищ, кремлівські стратеги скуповували, де тільки могли, приватні компанії і концерни.

Представник Еврокомісії, експерт Герберт Блойбл (Австрія) біля обладнання газовимірювальної станції в селі Дроздовичі (120 км на захід від Львова) у понеділок, 12 січня. Цього дня експерти і представники Еврокомісії приступили до моніторинґу роботи газовимірювальних станцій, розташованих в Дроздовичах, Ужгороді, Берегово, Теково і Орловці. Фото: УНІАН

Результат – газовий дефіцит. Вже в 2007 році він становив чотири млрд. кубометрів, у 2008-му – вісім млрд, у 2009-му досягне щонайменше 40 млрд. кубометрів. А світові ціни на нафту залишаються низькими, і навіть на газ – навіть в умовах зими – не ростуть.

(Закінчення на стор. 3)

Виставка експонатів матеріяльної культури українців з музеїв Едмонтону

За Різдвяним столом (сидять зліва): Марія Гошко, Христина Когут, Мішель Трейсі, Надя Цинцар, Неллі Сенів, Зоня Лазарович, Люба Куць, (стоять зліва) Валерій Семенко, д-р Андрій Нагачевський, Лінда Ценґ, голова Українського національного об'єднання Юрко Йопик, голова Організації українок Канади Люба Бойко-Белл, Ліда Лагола, Богдан Черевик, Мирослав Куць та Левко Залуцький.

Галина Клід

ЕДМОНТОН, Канада. – Вперше в історії Едмонтону відбулася спільна виставка „Від нашої минувшини – до нашого сьогодення" з п'ятьох музеїв, які зберігають у своїх сховищах скарби матеріяльної культури українців у Канаді. Вперше у виставці взяв участь престижний Королівський музей Альберти. Вперше виставка підготовлена за загальновизнаними стандартами музейної справи. Вперше така виставка мала спеціяльно розроблену програму для дітей, зокрема для учнів українсько-англійської двомовної програми едмонтонських шкіл.

Мирослав Куць, один з організаторів виставки від Українського національного об'єднання (УНО), розповів, що спочатку не мав великої надії, що задум увінчається успіхом. Першим його кроком було звернення до Королівського музею Альберти, який має понад 2,000 експонатів матеріяльної культури українців у Канаді у своїй збірці „Культурні громади". На його превелику радість, музей погодився.

Ця виставка, як підкреслила Мішел Трейсі, президент Українсько-канадського архіву-музею Альберти, не є баченням

(Закінчення на стор. 16)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Світовий Конґрес Українців засуджує дії Росії

ТОРОНТО. — Світовий Конґрес Українців (СКУ) засуджує дії Російської Федерації щодо переговорів про газ та припинення подання російського газу для України та для держав-членів Европейського союзу. 1 січня, незважаючи на домовленість Президентів України і Росії та Меморандум між урядом Російської Федерації і Кабінетом міністрів України про співпрацю в газовій сфері від 2 жовтня 2008 року, Росія повністю припинила постачання газу для України. Такі дії Росії у розв'язанні цього питання свідчать про намагання силою змусити Україну до підписання вигідної для Росії угоди та бажання посіяти недовіру до України як до держави-транзитера. СКУ підтримує ініціятиву української сторони про прибуття в Україну технічних експертів з Европейського союзу для контролювання обсягу газу, який постачає Росія. СКУ закликає Росію до негайного відновлення постачання газу в Україну і в держави-члени Европейського союзу та до ведення цивілізованих переговорів з Україною про постачання газу та транзитні послуги. *(„Майдан")*

Указ В. Ющенка про підтримку культури і духовности

КИЇВ. — Президент України Віктор Ющенко 13 січня підписав указ „Про деякі невідкладні заходи щодо підтримки культури і духовности в Україні". Згідно з документом, Кабінетові міністрів України, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям доручено вжити невідкладних заходів щодо недопущення затримки фінансування закладів, підприємств та організацій культури та збереження досягнутого рівня соціяльних ґарантій для працівників цієї сфери, забезпечення своєчасної виплати їм заробітної плати, а також недопущення скорочення фінансування Державної програми розвитку і функціонування української мови на 2004-2010 роки, випуску книжкової продукції за програмою „Українська книга", культурологічних та літературно-художніх періодичних друкованих видань, зокрема газети „Культура і життя", та телеканалу „Культура". Рішенням передбачено збереження існуючої мережі закладів культури, зокрема заповідників, музеїв, бібліотек, театрів, видавництв, книгарень. Президент також доручив забезпечити потреби населення у творах клясиків української літератури, у тому числі в перекладі мовами національних меншин, довідкових та інформаційних виданнях (енциклопедії, словники, довідники тощо). Окремим пунктом указу Кабінету міністрів доручено вжити необхідних заходів для проведення у 2009 році невідкладних робіт на об'єктах Шевченківського національного заповідника у Каневі, зокрема в музеї Тараса Шевченка та на могилі Т. Шевченка, а також Національного історико-культурного заповідника „Гетьманська столиця". Крім того, буде вжито заходів щодо посилення охорони об'єктів культурної спадщини, музеїв, заповідників, бібліотек, архівів, інших закладів, підприємств та організацій культури. *(УНІАН)*

К. Грищенко вважає, що Росія перейшла за межі

КИЇВ. — Сьогоднішня позиція Росії стосовно України у питанні щодо газового конфлікту не відповідає нормам і стандартам дипломатичного етикету. На цьому наголосив Посол України в Російській Федерації, спеціяльний представник України з розвитку взаємин з Російською Федерацією Костянтин Грищенко 12 січня у Секретаріяті Президента, коментуючи перебіг подій навколо конфлікту щодо постачання російського газу в Европу та українським споживачам. Посол також нагадав, що Україна наполегливо просуває ідею поступового переходу на ринкові засади при формуванні ціни на російський газ для споживачів України, і тарифів на його транзит в Европу. Він підкреслив, що незмінною умовою залишається оптимальне співвідношення ціни на транзит газу в Европу і ціни на газ для українських споживачів. „Ми виступаємо за знаходження взаємовигідного компромісу і відмову від погроз та ультиматумів", – підсумував К. Грищенко, говорячи про чинники досягнення успіху у вирішенні газового конфлікту. *(УНІАН)*

Вшанували М. Приймаченко

КИЇВ. — 12 січня, проминуло 100 років від дня народження самобутньої української художниці Марії Приймаченко. Твори майстрині, яка не мала професійної освіти, визнали митці в усьому світі. ЮНЕСКО оголосило 2009 роком М. Приймаченко. Україна торік випустила ювілейну монету з зображенням художниці, а цьогоріч у Києві встановлять їй пам'ятник, а ще назвуть ім'ям Марії Приймаченко одну зі столичних вулиць. Праці М. Приймаченко сьогодні оцінюють у сотні тисяч долярів. *(„День")*

Москва хотіла підняти схід України проти В. Ющенка

КИЇВ. — Газова криза задумувалася, щоб підняти схід України проти діючої влади, заявив 12 січня заступник голови секретаріяту Президента Роман Безсмертний на селекторній нараді з головами областей щодо забезпечення газом українських споживачів. На початку він від імені Президента подякував „Нафтогазові", Міністерству палива й енерґетики та областям, які змогли втримати ситуацію. „Насамперед хочу подякувати тим, хто працював у східніх реґіонах. Те, що автори цієї ідеї з перекриттям газу задумували підняти схід України проти української влади – це очевидно, – заявив Р. Безсмертний. – Тому подяка всім, хто працював на сході, кому вдалося вперше в історії України повернути в протилежному напрямку газотранспортну систему України. Це насамперед Донецька, Луганська, Харківська області, де вдалося колосальними зусиллями, стабілізувати ситуацію. Р. Безсмертний відзначив, що ситуація залишається складною в Одеській області, Криму та особливо в Севастополі, „тому необхідно думати, як поліпшувати там стан справ". *(„Українська правда")*

В. Янукович пропонує відставку уряду

КИЇВ. — Провідник фракції Партії Реґіонів Віктор Янукович не виключає, що очолювана ним фракція ініціюватиме відставку уряду. Про це провідник опозиції сказав 12 січня на засіданні погоджувальної ради провідників фракцій та голів комітетів парляменту. В. Янукович зазначив, що необхідно розглянути в парляменті ситуацію, що склалася в економіці України, та ситуацію на газовому ринку: „Початок року був, я сказав би так, жахливим для нашої країни з точки зору внутрішньої політики, перш за все, і безумовно – з точки зору зовнішньої політики, оскільки постраждали сьогодні підприємства України". Прем'єр-міністер України Юлія Тимошенко сподівається, що економічна криза об'єднає українських політиків. Про це прем'єр заявила в Евпаторії на зустрічі з постраждалими від вибуху будинку 24 грудня: „Хоч би що там говорили про уряд, ми будемо дуже чітко йти тим шляхом, який ми намітили, і крок за кроком, я думаю, припиняться ці всі собачі й котячі бої, почнеться нормальна конструктивна праця. Я хочу так зробити, щоб криза все-таки політиків об'єднала". *(Бі-Бі-Сі)*

Від одержаних опіків померла редактор О. Байда

ДОНЕЦЬК. — В ніч на 10 січня в Донецькому опіковому центрі померла заступник головного редактора сайту „Кореспондент.net" Ольга Байда. Трагедія сталася 5 січня в селі Верховина Івано-Франківської области, де вона відпочивала разом з друзями. Вони зупинилися в одній з кімнат приватного будинку, де сталася пожежа. 26-річна О. Байда одержала опіки понад 80 відс. тіла. Міністерство оборони України, на прохання добродійного фонду Рината Ахметова „Розвиток України", який повністю узяв на себе порятунок життя О. Байди, оперативно вислав вертоліт. Не зважаючи на складні погодні умови, О. Байду перевезли на летовище Івано-Франківська, а звідти – літаком до Донецька. Лікарі опікового центру в Донецьку чотири дні боролися за життя О. Байди, але врятувати її не вдалося. *(УНІАН)*

Україна накопичила історичний максимум вугілля

КИЇВ. — Міністерство палива і енерґетики України 11 січня заявило про достатнє забезпечення ґенеруючих підприємств паливом для стабільного проходження осінньо-зимового періоду. На складах ґенеруючих підприємств накопичено історичний максимум енерґетичного вугілля. Зокрема станом на 10 січня на складах є 3.115 млрд. тонн вугілля, що на 66.4 відс. або на 1.242 млрд. тонн перевищує показник запасів на аналогічну дату минулого року. Запаси мазуту на 10 січня становлять 62.1 тис. тонн. „Дані запаси вугілля на складах ґенкомпаній дають можливість говорити про те, що до кінця опалювального сезону Об'єднана енерґосистема України працюватиме в стабільному режимі, а значить будуть стабільні постачання електроенерґії споживачам", – підкреслив прес-секретар Мінпаливенерґо. *(УНІАН)*

Виготовлено першу партію прокатних валків для США

ДОНЕЦЬК. — Першу велику партію прокатних валків для замовника з США – компанії „Северсталь Америка Інк" у місті Дірборн – виготовили на Новокраматорському машинобудівному заводі (НКМЗ) Донецької области. Цікаво, що американці віддали перевагу української продукції навіть при тому, що в США є власне її виробництво, налагоджене відомою в світі компанією „Юніон Електрік Стіл". Як зазначили 9 січня на НКМЗ, справа не стільки в ціні на українські валки, скільки в їх якості, в репутації українського підприємства. Створені в Краматорську більш як 100 прокатних станів працюють у 70 країнах світу. НКМЗ – в числі провідних світових фірм, що визначають політику виробництва кованих сталевих валків, техніку і технологію їх виготовлення. Загалом, у світовому обсязі випуску цих виробів частка НКМЗ становить 10 відс. загального їх виробництва. Усього на українському підприємстві для США буде виготовлено 70 робочих, проміжних і опорних валків загальною вагою 770 тонн. *(Укрінформ)*

Визначилися суперники у боксі

КИЇВ. — Чемпіон „WBC" у надважкій вазі Віталій Кличко й обов'язковий претендент на цей титул Хуан-Карлос Ґомес дійшли згоди і 12 січня підписали контракт на бій, який відбудеться 21 березня в німецьких містах Штутґарті або Гамбурзі. Влітку В. Кличко зустрінеться у двобої з колишнім абсолютним чемпіоном світу у першій важкій вазі Дейвидом Ґеєм. *(„Чемпіон")*

Жеребкування змагань УЕФА

КИЇВ. – 19 грудня 2008 року відбулося жеребкування учасників весняної частини футбольних змагань Ліги чемпіонів Европи. Як відомо, українські команди „Динамо" (Київ) і „Шахтар" не ввійшли до числа фіналістів, але змагатимуться за Чашу УЕФА. В 1/16 фіналу „Шахтар" гратиме з командою „Тотенгем" (Лондон, Англія), а „Динамо" в 1/8 фіналу вийде на двобій з еспанською „Валенсією". Змагання 1/16 фіналу відбудуться 18-19 і 26 лютого, змагання 1/8 фіналу – 12 та 18-19 березня. 8 грудня 2008 року „Металіст" переміг еспанську команду „Бенфіка" з рахунком 1:0. Ґоль забив на 85-ій хвилині гри Олександер Рикун. Харків'яни в чотирьох змаганнях за Чашу УЕФА не пропустили жодного ґоля. Тепер вони гратимуть з італійською командою „Сампдорія". *(„Чемпіон")*

Послання Вселенського Патріярха Варфоломія I з нагоди 75-ої річниці Голодомору в Україні

Улюблені діти Церкви – дорогі українці!

Материнська Церква – Вселенський Константинопольський Престол знову звертається до Вас, щоб розділити з Вами не тільки радість, але й смуток, спричинений Голодомором. Щораз частіше назавжди покидають рідні домівки, своїх дітей, внуків і правнуків ті нечисленні сини і дочки українського народу, яким Господь Бог допоміг вижити в час Всеукраїнської трагедії – Голодомору 1932-1933 років. Тому наше слово найперше звернене до української молоді як майбутнього Української Держави.

Разом з Вами ми прагнемо осмислити не тільки число замордованих голодом українців, а перш за все причини, що довели до трагедії. Дослідження політичних і соціяльних причин залишимо для світських вчених. Ми ж спробуємо поглянути на Голодомор з погляду Церкви. Як сталось, що в Україні, яка ще від античних часів поставляла хліб до країн, що відчували його брак, сама стала голодувати, до того ж голодувати в мирний час так, як не голодував жоден народ Европи у часи воєн?

Влада новоствореної держави на теренах поваленої імперії підмінила Вифлеємську зорю своєю кривавою, а замість Христової багряниці, що увібрала в себе Святу Кров Спасителя світу і яка була і є хоругвою, що веде до вічного життя і за якою завжди йшли віруючі люди, замайорів червоний стяг, що зробив невидимою невинну кров кращих синів і дочок Твого народу.

Діставши до своїх рук владу, насильник добре знає, що рано чи пізно народ прозріє і скине з себе ярмо. Тому для довгого панування треба стероризувати титульну націю. Збережені історичні документи колишнього Радянського Союзу рясніють відомостями про національність репресованих.

Переважна більшість знищених, ув’язнених чи виселених – українці, до того ж національно свідомі або господарі. Надхненниками, організаторами, керівниками і основними виконавцями знищення українців були ті, яких можна схарактеризувати словами Ісуса Христа: „Ваш батько – диявол... Він був душогуб споконвіку...“ (Ів. 8:44).

Три Голодомори, репресії, війна мали стати для Тебе, український народе, спонукою для духовного очищення, морального вдосконалення, повернення до прабатьківської християнської традиції з її власною Церквою та внутрішньою християнською духовністю, а не принесеною зовнішньою, формальною християнськістю, що межує з обрядопоклонінням.

І наша візита до Києва на святкування 1020-ліття Хрещення України-Руси показала нам дійсних синів і дочок Української Церкви, які моляться до Бога, а не до людини, навіть якщо вона займає високе становище.

Ми побачили, що навіть жахи XX ст. не зробили з українця послушного виконавця чужих намірів.

Закликаю всіх повернутися обличчям до Києва, до українських духовних – релігійних і культурних – святинь, до українського народу: в усіх, народжених в Україні одна мати – Україна, якій усі без винятку мають служити: і наділений владою, і „маленький“ громадянин. Згадайте слова Спасителя: „Кожне царство, поділене супроти себе, запустіє. І кожне місто чи дім, поділені супроти себе, не втримаються“ (Мт. 12: 25).

Вселенський Патріярх Варфоломій I на святкуванні 1020-ліття Хрещення України-Руси в Києві у липні 2008 року. Фото: пресслужба Президента України

(Закінчення на стор. 16)

За газовим...

(Закінчення зі стор. 1)

Великою мірою фінансово-технологічну скруту загострює та обставина, що власного газу Росія вдосталь не має, а купує його, понад 50 млрд. кубометів річно, в Туркменії. За яку ціну – Москва не каже, але, швидше за все, за дуже високу, і це також змушує „Ґазпром“ підвищувати її для України. Тим часом цього підвищення не хоче не тільки Україна. Ось тенденція: країни Співдружності незалежних держав з року в рік зменшують обсяги закупівлі газу від „Ґазпрому“. Грузія вже повністю перейшла на азербайджанський газ. На обрії – повторне повернення, вже на вищому технологічно-економічному рівні, використання вугілля.

За 2007-2008 роки країни Европейського союзу також менше купили російського газу – майже на 6 відс., а попит на вугілля в межах ЕС росте на 2-4 відс. щороку. Україна ж, слава Богу, на вугілля багата.

От і біситься путінсько-медведівська Москва, намагаючись продати газ за астрономічну ціну і даремно лякаючи Україну закручуванням газових вентилів: даремно – бо Україна має великі підземні газосховища, а Росії не має їх, тому довго тримати газ в трубі просто не може.

Другу причину добре пояснює львівський публіцист Тарас Возняк: „Російська ментальність намертво прикована до імперської парадигми... Росія контролює найбільшу газотранспортну систему світу і постійно прагне опанувати ділянками трубопроводів за своїми кордонами. Це можна здійснити двома шляхами – або скуповувати газотранспортні та нафтотранспортні мережі, або просто підпорядковувати собі уряди країн, в яких видобуваються енергетичні резурси чи через які вони транспортуються – щоб заволодіти видобуванням нафти, газу і транспортною ситемою країни.

При цьому застосовується як економічний, так і політичний шантаж. Росія вдається до підкупу і застрашування політичної еліти країни... „Ґазпром“ пробує проникнути в Україну через чорні двері – оволодіти мережами постачання газу всередині України... Все це – елементи одного великого ланцюга, який покликаний зв’язати руки США, змусити до енергетичної, а відповідно й політичної залежности Европейський союз і повністю ввести в російський фарватер Україну...“.

Це означає, що і Україна, й Европа – у великій небезпеці, але Україна – в першу чергу. Москва з цим так поспішає, що навіть не криється. У понеділок, 12 січня, прем’єр-міністер Володимир Путін в інтерв’ю для берлінського телеканалу зізнався, що Росія взяла б участь у приватизації української газотранспортної системи, якщо б Україна погодилася на це. На цей цинізм московського прем’єра негайно зареаґував Посол України в Москві Костянтин Грищенко, хоч він вважається і прихильним до Росії політиком. „Ні про яку приватизацію, ні про яке привласнення цієї системи не може бути й мови“, – сказав К. Грищенко. Більше того: Посол закликав припинити „деструктивну цілеспрямовану інформаційну кампанію навколо українсько-російських газових взаємин“.

Ледве чи ця кампанія припиниться, але в сьогоднішній конкретний момент, коли експерти від Еврокомісії підтвердили, що газ до Европи не йде не з українського, а з російського кордону, і коли Французький президент Ніколя Саркозі звернувся до Росії з офіційною вимогою відновити постачання газу, Москва змушена відступити. В ніч з суботи на неділю, 11 січня, Україна підписала тристоронній протокол, підготовлений Еврокомісією, щодо правил перевірки транзиту природного газу через територію України. Все – газ може йти! Ні, Москва й тут знайшла зачіпку, щоб затягнути підписання цього документу: мовляв, до узгодженого тексту протоколу Україна самовільно додала декларацію зі своїми застереженнями. Насправді українська сторона підписала цей протокол без жодних застережень чи змін. А декларація тільки уточнювала, як Україна розуміє партнерські газові взаємини з Росією.

Газ може йти! Але не йде, бо головні перешкоди залишилися: ціна за газ і за транзит, і взагалі – страшна непрозорість всієї цієї галузі, в тому числі, на жаль, і в Україні, непідзвітність її громадянському суспільству. „Зараз громадськість просто не може розібратися, що ж відбувається у газовій сфері. Людям абсолютно незрозуміло, як ґенеруються багатомільйонні заборгованості, яким чином і чому отримують прибутки офшорні компанії, як газові монополії запускають руки в наші кишені“, – говорить цитований вище експерт М. Гончар.

Голова комітету ВР з питань національної безпеки та оборони Анатолій Гриценко висловлювився конкретно про „РосУкрЕнерґо“: „Мені не зрозуміло, чому держава Україна дозволила, щоб компанія, зареєстрована у Швайцарії, співвласником якої є російський „Ґазпром“ і окремі фізичні особи з України, перебрала на себе контролю за розподілом 50 млрд. кубометрів газу в Україні. Це загроза національній безпеці України“.

Про непрозорість в ділянці газу говорить заява Кабінету міністрів, Міністерства палива та енергетики і Національної компанії „Нафтогаз України“: „Ситуація, яка сьогодні склалася у сфері газових взаємин між Україною та Росією, може бути викликана і спробами повернути на газовий ринок таких посередників, як „РосУкрЕнерґо“ і „УкрГазЕнерґо“.

Але, знов таки, – чиїми спробами?

У вівторок, 13 січня, у Верховній Раді газову ситуацію повинна була з’ясовувати прем’єр Юлія Тимошенко. Проте не з’ясувала, навіть не виступила. Одне з двох: або навіть для неї вся ця справа ще темна, або не схотіла сказати того, що знає. Ясна справа тільки для Партії Реґіонів. Її провідник Віктор Янукович гадає, що доля знову дає йому шанс. Відверто діючи в інтересах Москви, в газовому конфлікті він звинувачує Президента Віктора Ющенка і вимагає відставки уряду.

У вівторок, нарешті, відновився транзит російського газу через Україну, але тільки в балканському напрямі і до Молдови. Щодо західньоевропейського напряму, то замість газу з Москви безперервним потоком тече антиукраїнська зацофаність і дезінформація. „Ґазпром“ продовжує комбінації, мета яких – компрометація України. Він ніби подав газ, але так мало, окремими порціями, що українська сторона не може, через відсутність тиску в трубах, передати його далі, до европейських споживачів.

І знову Москва хоче перекласти провину на Україну. Добре, що це вже бачать спостерігачі з Европейської комісії. Її президент Жозе Баррозо того ж дня, у вівторок, зателефонував до російського прем’єра Володимира Путіна і „висловив жаль з приводу незначного рівня газу, що постачається до Европи, а також з приводу того, що европейські експерти не мають повного доступу до головного газо-диспетчерського центру в Москві“.

Але коли для Европи йдеться лише про газ, для України завдання полягає у незрівняно важливішому – в захисті своїх національних інтересів, свого суверенітету, політичної і економічної незалежности. Вистоїть вона в цій газовій атаці Москви – значить, спроможна вистояти в усьому іншому.

АМЕРИКА І СВІТ

Почалися слухання в справі чергового Держсекретаря США

ВАШІНҐТОН. — Кандидат на посаду Державного секретаря США в майбутньому уряді Президента Барака Обами – сенатор-демократ Гіларі Клінтон – проходить процедуру затвердження у сенатському Комітеті з питань міжнародних взаємин. Г. Клінтон, виступаючи 13 січня перед сенатськими експертами, наголосила, що США і весь світ стоять перед викликами, які становлять значну небезпеку. До них належать триваючі війни в Іраку і Афганістані, загрози тероризму і розповсюдження зброї масового знищення. Г. Клінтон обіцяла відновити провідну ролю США у світі і оживити американську дипломатію. Вона зокрема наголосила на необхідності застосування „розумної сили", що передбачає використання США всіх засобів закордонної політики. А дипломатія, як наголосила Г. Клінтон, буде на передньому пляні політики США. До викликів, що стоять перед новою адміністрацією, вона віднесла конфлікт між Ізраїлем і „Гамасом" у смузі Ґази. Г. Клінтон висловила розуміння бажання Ізраїлю боронити себе і відзначила трагічні наслідки насилля для цивільних осіб обох сторін конфлікту. (*„Голос Америки"*)

Генсек ООН їде до Ґази

НЮ-ЙОРК. — Генеральний секретар ООН Бан Кі-Мун 14 січня прибув до Каїру на початку інтенсивного дипломатичного турне у намаганнях покласти край бойовим діям у смузі Ґази. Він спершу зустрівся з президентом Госні Мубараком і обговорив єгипетські зусилля досягти угоди, яка б дозволила новий мандат для миротворців, щоб стежити за південним кордоном смуги Ґази. Одна з ідей полягає в тому, щоб турецькі вояки виконували цю ролю. Бан Кі-Мун також буде наполягати на негайному перемир'ї та зупинці контрабанди зброї через тунелі з Єгипту до смуги Ґази. Після Єгипту Бан Кі-Мун також відвідає Йорданію, Ізраїль, Західній Берег, Туреччину, Ліван, Сирію та Кувейт. Тим часом в смузі Ґази тривають бої між ізраїльськими вояками та палестинськими бойовиками. Ізраїльтяни кажуть, що вони вже майже оточили місто Ґаза. Впродовж ночі вони здійснили понад 60 авіоналетів. З'явились ознаки розбіжностей в ізраїльському уряді, де міністер оборони Єхуд Барак схиляється до уповільнення наступальних дій, а прем'єр міністер Єхуд Ольмерт наполягає на такому ж інтенсивному темпі. *(Бі-Бі-Сі)*

Останні дні Дж. Буша у Білому Домі

НЮ-ЙОРК – У США до кінця перебування Президента Джорджа Буша у Білому Домі залишається кілька днів. 20 січня вступить на посаду новий Президент Барак Обама.

8 січня Дж. Буш присвятив свій останній публічний виступ освітній програмі для дітей з малозабезпечених родин. 10 січня він відвідав церемонію на військово-морській базі Норфолк, де відбулося урочисте посвячення авіоносця, названого іменем його батька, 41-го Президента Джорджа Буша-старшого.

12 січня Дж. Буш востаннє виступив на прес-конференції у Білому Домі. Він заявив, що найбільша загроза, яка може спіткати його наступника Б. Обаму, – це можливий новий терористичний напад на території США. Він також зазначив, що не впевнений, чи збережеться й укріпиться демократія в Іраку, та додав, що Північна Корея та Іран залишаються небезпечними державами.

Торкаючись економічної кризи, Президент США висловив готовність внести на розгляд Конґресу закон про виділення другої частини 700-мільярдного антикризового пакету – якщо його про це попросить Б. Обама.

Вранці 13 січня Дж. Буш востаннє головував на засіданні уряду, прощаючись зі своїми чільними помічниками. Кілька годин після наради востаннє вітав високих закордонних гостей. Це Тоні Блейр – колишній британський прем'єр-міністер, Джон Говард, – колишній прем'єр-міністер Австралії, та Альваро Урібе – президент Колюмбії. Вони були найближчими союзниками Дж. Буша у боротьбі з міжнародним тероризмом.

Дж. Буш особисто вручив кожному з гостей президентську Медалю Свободи, найвищу цивільну нагороду США.

На прес-конференції Дж. Буш сказав, що ніколи не орієнтувався на опитування громадської думки, мовляв, історія усе розставить на свої місця і безсторонньо оцінить діяльність його уряду.

Штаб Президента готує папери Білого Дому для архівів, включно з документом під назвою „100 пунктів, можливо, невідомих декому, про досягнення уряду Дж. Буша".

Пункт перший нагадує, що після нападу ісламських терористів 11 вересня 2001 року жодного теракту в Америці не допустили.

В інтерв'ю газеті „Ню-Йорк Таймс" помічники Президента підкреслювали, що на восьмиріччя правління Дж. Буша на долю країни припала низка катастроф. Країна пережила найбільший за всю історію Америки терористичний напад на своїй землі, дві війни, в Іраку та Афганістані, буревій „Катріна" – лихо справді біблійного маштабу, і нині переживає економічну кризу, найглибшу від часів Великої депресії 1930-их років минулого століття.

Сам 43-ий Президент США в інтерв'ю каналові громадського телебачення „C-Span" сказав, що він людина емоційна і тому не хотів би свої останні дні перетворювати на суцільне прощання. „Але я з великою цікавістю очікую на історичний момент, коли прийматиме присягу 44-ий Президент, і ним буде афроамериканець. Це велика подія для Америки, і я буду її свідком з близької відстані". *(Радіо „Свобода")*

Німеччина вкине в економіку 70 млрд. дол.

БЕРЛІН. — Урядова коаліція в Німеччині 13 січня узгодила великі пляни оздоровлення економіки, якій, на думку деяких фахівців, загрожує найгірша рецесія з часів Другої світової війни. Після тривалих переговорів Консервативна партія канцлера Анґели Меркель та її партнери – соціял-демократи погодилися на пляни, вартість яких сягає майже 70 млрд. дол. Серед плянів – великі інвестиції в покращення залізниць, автошляхів та шкіл. Передбачено також низку податкових стимулювань. Це вже друга спроба уряду підштовхнути найбільшу економіку в Европі. Очікують, що А. Меркель подасть подробиці нових плянів у вівторок, 13 січня. *(Бі-Бі-Сі)*

Ізраїль готовий воювати на два фронти

ЄРУСАЛИМ. — Ізраїль, який на даний час проводить у смузі Ґази військову акцію „Литий свинець", підготувався до можливого відкриття другого фронту на півночі країни, заявила 13 січня Посол Ізраїлю у Росії Анна Азарі. При цьому А. Азарі все ж таки сподівається, що екстремісти, які базуються на території Лівану, не будуть вживати таких заходів, щоб Ізраїлеві довелося реаґувати. Вона висловила сподівання, що „Гезбола" не захоче вступати у конфлікт. 13 січня ізраїльські військові джерела повідомили про обстріл прикордонної варти з боку Йорданії. У висліді випадку ніхто не постраждав, а влада Йорданії відкинула всі звинувачення Ізраїлю. Раніше три ракети були випущені на північ Ізраїлю з території Лівану. У відповідь ізраїльська армія відкрила вогонь. Нагадаємо, армія оборони Ізраїлю почала акцію „Литий свинець" 27 грудня 2008 року. За даними палестинського Міністерства охорони здоров'я, число загиблих у смузі Ґази вже перевищило 900 осіб. *(„Кореспондент")*

В Ірані розкрили американську змову

ТЕГРАН, Іран. — Влада Ірану повідомила 13 січня про розкриття змови проти уряду, яку нібито фінансували США. Метою американців був державний переворот в ісламській республіці. За звинуваченням у змові заарештовано вже четверо іранців. Представник місцевого суду заявила, що вироки звинуваченим оголосять найближчим часом. Новина про переворот, який готують американці, з'явилася за тиждень до інавґурації новообраного Президента США Барака Обами. Він, на відміну від Джорджа Буша, має намір вступити у прямий діялог з Тегараном та зробити його союзником у боротьбі проти „Аль-Кайди". Протягом останніх років Вашінґтон неодноразово звинувачував Тегран у пособництві іракським екстремістам, а також у прагненні створити ядерну бомбу. Ці звинувачення ісламська країна заперечує, й у відповідь заявляє, що США хочуть влаштувати у країні „оксамитову революцію" за допомогою іранців. *(„Кореспондент")*

У Парижі помер Клод Бері

ПАРИЖ. — 12 січня у Парижі на 75-му році життя помер відомий французький режисер і кіновиробник Клод Бері, що його називають „хрещеним батьком" французького кіна. З 2004 року він очолював французьку Кіноакадемію. К. Бері прийшов в кінематограф на початку 1960-их років, і популярність йому принесли короткометражні стрічки. Одна з перших його праць – короткометражка „Курча" отримала Оскара і нагороду на Венеційському кінофестивалі. У повнометражних картинах К. Бері знімалися багато зірок французького екрану: Жерар Депардьє, Ів Монтан, Колюш, Кароль Буке та інші. Він керував випуском фільмів „Тесс", „Астерікс і Королева Марґо" (ця картина, головну ролю в якій зіграла Ізабель Аджані, була удостоєна п'яти вищих французьких кінематографічних нагород „Сезар"). К. Бері – батько актора і кінопродюсера Тома Ланґмана і актора Жюльєна Расама. *(„Кореспондент")*

Кількість замовлень на літаки „Боїнґ" зменшилася

ЧИКАҐО. — Кількість замовлень на пасажирські літаки американського авіоконцерну „Боїнґ" зменшилася за 2008 рік на 53.5 відс. – до 662 літаків проти 1,422 літаків у 2007 році – повідомила компанія. При цьому кількість доставлених літаків теж зменшилася, але не так стрімко – всього на 15 відс., склавши 375 літаків. 2007 року „Боїнґ" встановив світовий рекорд для авіоіндустрії щодо кількости одержаних замовлень на літаки. Головний конкурент „Боїнґ" – авіоконцерн „Ербас" – ще не подавав своїх показників за підсумками кризового 2008 року, проте очікується, що він обійде за кількістю замовлень свого американського суперника. „Боїнґ" – одна з найбільших в світі аерокосмічних корпорацій, виробник ракетносіїв, телекомунікаційних супутників, цивільних і військових літаків, також здійснює діяльність у сфері протиракетної оборони, пілотованих космічних летів і послуг з запуску космічних апаратів. Основні виробничі потужності компанії розміщені в Сієтлі (штат Вашінґтон), в Каліфорнії, у Сейнт-Луїс (штат Мізурі). Штаб-квартира „Боїнґ" розташована в Чикаґо. За даними компанії, в світі експлуатується понад 12 тис. цивільних літаків „Боїнґ" або близько 75 відс. всього світового парку. *(УНІАН)*

Російський рубль упав до найнижчого рівня

МОСКВА. — Російський рубль упав до найнижчого значення за останні шість років на тлі триваючого зниження цін на енерґоносії. Згідно з інформацією аґентства, сьогодні рубль впав на 1.7 відс. – до 31.0533 рубля за 1 дол. Загалом з серпня 2008 року рубль по відношенню до доляра знизився на 24 відс. Відзначають, що зменшення ціни на нафту може сприяти поглибленню економічної кризи в Росії. *(„День")*

Битва під Конотопом на шляху до незалежности України

Конотопська битва 1659 року та Полтавська битва 1709 року мають велике значення в історії українського народу та належать до основних подій на шляху до здобуття незалежности України в серпні 1991 року.

Більше 200 літ українському народові була недоступна правда про Конотопську та Полтавську битви. Сьогодні, напередодні 350-ліття битви під Конотопом та 300-ліття Полтавської битви, ми повинні глибоко осмислити історію свого народу цього періоду та відповідно оцінити ролю українських гетьманів – Івана Виговського та Івана Мазепи, що розуміли небезпеку для України, її державности, мови і культури з боку російського імперіялізму і виступили зі зброєю в руках, а також прагнути до національної єдности як одного з головних чинників успішної розбудови незалежної держави.

Не менш важливо гідно відзначити ці важливі ювілейні дати як в Україні, так і в діяспорі, та вшанувати пам'ять про тих, хто своїм життям торував державницький шлях, а також не допустити святкування на українській землі перемоги чужинців під час Полтавської битви, чого так наполегливо домагаються в Росії. Світовий Конгрес Українців закликає Міністерство культури і туризму України відмовитись від спільного з Росією вшанування 300-річчя Полтавської битви через несумісність трактування ролі цієї історичної події українською і російською сторонами.

Нашим обов'язком є зберегти незалежність та збудувати міцну державу, яка стане запорукою успішного культурного і політичного розвитку українського народу.

Від Світового Конґресу Українців:

Євген Чолій,
президент
Стефан Романів,
генеральний секретар

Економічна свобода у світі зростає, а в Україні падає

Марія Щур
Радіо „Свобода"

ПРАГА. – Попри економічну кризу в світі, рівень економічної свободи зростає, мовиться у спільному дослідженні американської дослідницької організації „Heritage Foundation" та газети „Wall Street Journal". З майже 180 країн, які увійшли до дослідження, 83 країни в усіх частинах світу продемонстрували рух у напрямку економічних свобод.

В Україні ж, на думку дослідників, спостерігається рух у зворотньому напрямку, адже за останній рік погіршилося відразу декілька показників. Тепер серед европейських країн Україна посідає передостаннє – 42 місце. А у світі вона на 152 місці. Нижче з европейських країн лише Білорусь.

Найбільше економічної свободи, як і раніше, в Ґонконґу та Сінґапурі. Далі в списку – Австралія, Ірляндія та Нова Зеляндія. Сполучені Штати і Канада посідають відповідно шосте і сьоме місця. А найбільшим блоком ідуть европейці – серед 10 найвільніших в економічному сенсі країн чотири – зі старого континенту і половина – з цілого списку економічно вільних країн.

Як зауважують дослідники, позитивні зрушення відбулися в кожній частині світу. Однак, Україна протягом останнього року йшла врозріз із загальною світовою тенденцією. „У порівнянні з іншими країнами, які просуваються до економіки, більш зорієнтованими на ринок, Україна відстає в лібералізації цін та ефективності свого підприємницького середовища. Її реґуляторна база залишається складною і заплутаною. І незважаючи на те, що офіційно закордонні інвестиції вітаються, корупція та бюрократія відлякують багатьох інвесторів", – мовиться у звіті.

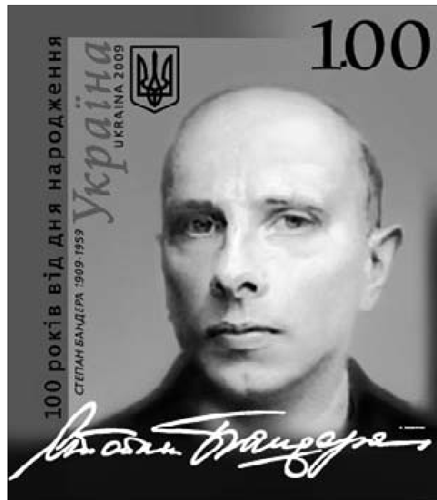
Американські дослідники говорять, що від української судової системи не можна чекати справедливого вироку, бо її роз'їла корупція. Мало можна очікувати й від державних служб, які є неефективними і корумпованими.

(Закінчення на стор. 16)

Степан Бандера – на марці України

1 січня видавництво „Марка України" випустило поштову марку „Степан Бандера (1909-1959)" і конверт до 100-річчя від дня народження цього видатного політичного діяча. Автор марки, конверта першого дня обігу і штемпеля, що був застосований в селі Старому Угринові Івано-Франківської области – Василь Василенко. 1 січня на Львівському поштамті також було застосовано спеціяльний штемпель до пам'ятної дати, який створив Олександер Сталмокас.

З питань придбання цих випусків можна звернутися у видавництво за адресою: „Марка України", Хрещатик 22, Київ, 01001 Ukraine.

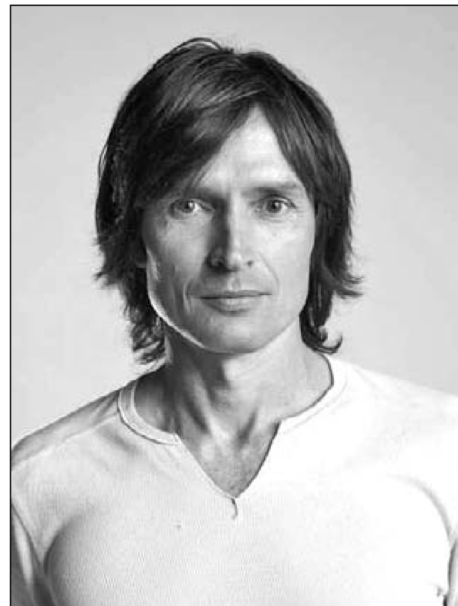

Марка до 100-річчя від дня народження Степана Бандери.

АКТУАЛЬНА ТЕМА

Американець пропонує українцям надійний шлях до здоров'я

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. – Олег Буймер – виходець з України, громадянин Сполучених Штатів, мешкає в Каліфорнії, працює у Всесвітньому інституті здорового способу життя.

Олег Буймер

В Україну, у жовтні 2008 року, він приїхав на запрошення Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника в Івано-Франківську, щоб взяти участь у Міжнародній науково-практичній конференції „Актуальні проблеми розвитку фізичного виховання, спорту й туризму в сучасному суспільстві".

На цій конференції О. Буймер зробив доповідь „Концептуальний взаємозв'язок змісту й спрямованости фізичного виховання школярів з їх майбутньою життєвою успішністю" і представив конкретну програму „Фізичне виховання – для життя", яку вважає своїм найважливішим досягненням.

На конференції О. Буймер привернув увагу присутніх до проблеми здоров'я дітей.

Установлено, що в США у дітей спостерігається тенденція до надмірної ваги. З віком вона проґресує. За результатами досліджень, в 70 відс. випадків гладка дитина перетворюється в гладку дорослу людину, тривалість життя якої буде менше, ніж у попереднього покоління. Недоліки у фізичному вихованні зумовлюють недоліки у фізичній діяльності дітей.

Американська академія педіятрії опублікувала програмну заяву щодо потреби в розширенні шкільної фізкультури. Однак, за результатами досліджень Каліфорнійського центру охорони здоров'я, принаймні в 51 відс. випадків, у початкових школах не дотримуються встановленого мінімуму 200 хв. занять фізкультурою протягом кожних 10 шкільних днів. Позначається скептичне ставлення до вчителів фізкультури та до можливостей шкільних кляс; відсутність у родинах зразків для наслідування дітьми; недостатня взаємодія школи, батьків та фізкультурних товариств; обмеження творчого потенціялу вчителів у клясах; недостатня мотивація учнів; недостача фінансування та ін.

Використовуючи особистий досвід, О. Буймеру вдалося розробити систему, у якій західні методи врівноважені зі східними, які цікаві вражаючими способами переміщення тіла людини, багатством інформації про здоров'я, сполученням роботи з розумом і роботи з тілом.

Програма стимулює й пожвавлює уяву дітей, розвиває їх інтелектуально, робить їм приємність як елемент розваги й, нарешті, дозволяє їм самоствердитися й розвинути почуття власної гідности.

Програма передбачає реґулярні призначення домашньої фізичної праці для різних категорій учнів: фізичних дій, вправ для правильної постави, для посилення захисного механізму тіла, а також вказівки щодо правильного харчування й особистої гігієни.

Частиною програми є спеціяльний журнал плянування й контролі фізичних навантажень.

О. Буймер рекомендує кожній школі починати навчальний рік з ознайомлення з програмою й проведення Дня легкої атлетики. Це дозволяє розбудити змагальний дух у вчителях і спрямувати дитячі переживання в правильне русло здорового способу життя. Програма вже апробована на 350 учнях, одержано чудові результати.

Поширення ентузіязму розпочинається від самого О. Буймера – енерґійного, рухливого, з незмінною доброзичливою посмішкою на обличчі. Таким я його побачив на трибуні міжнародної конференції, таким він був і в Прикарпатському університеті, коли я підійшов до нього попросити дозволу написати статтю у „Свободу" про його програму. Його електронна пошта: olegnancy@msn.com.

З програмою можна ознайомитися на інтернетній сторінці „Global Wellness Institute": www.gwiresearch.org.

Володимир Єфимов

Олег Буймер з дітьми.

Росія на межі економічної катастрофи

Ще рано визначати, наскільки сильним виявиться удар світової кризи по економіках тих чи інших країн. Утім, вже сьогодні зрозуміло, що найсильніше постраждають ті держави, економіка яких значною мірою залежить від експорту, особливо сировинного. Особливо не пощастило щодо цього Росії, експорт якої на 90 відс. складається з сировини – нафти, природного газу, металу, лісу. Обсяг промислового виробництва в Росії у жовтні 2008 року зріс лише на 0.6 відс. в річному обчисленні, проти 6.3 відс. у вересні. А в листопаді промислове виробництво впало на 8.7 відс. Виробництво скорочується практично в усіх галузях російської промисловости. Податкові збори в Російській Федерації скоротились удвічі, бюджет став дефіцитним на 99 млрд. дол.

Причина очевидна: в Росії впродовж восьми років спостерігалося значне надходження валюти з продажу нафти і газу. Але набуті кошти були використані не для розвитку виробництва, а для підвищення платень і пенсій та закупівлі за кордоном товарів народного споживання. Створювалося уявлення про добробут, тоді як насправді навіть діючі підприємства зупинялися, село занепадало. Це було стратегічною помилкою.

Старший науковий працівник Інституту міжнародної економіки ім. Петерсона Андерс Аслунд заявив про наступний фінансовий крах Росії і звинуватив у цьому уряд, зокрема Володимира Путіна. У виданні „Project Syndicate" він назвав п'ять дій російського прем'єра, які були помилковими. По-перше, В. Путін здійснив напад на чужинських інвесторів, зокрема на вугільну і металюргійну компанію „Мітчел", що налякало інвесторів і призвело до зниження російського фондового ринку. Другою незарадною дією став напад на Грузію, який приніс Росії репутацію ненадійного партнера, після чого сталося дальше скорочення чужинського капіталу в Росії на 30 млрд. дол. Цінні папери Росії впали в ціні, виникла проблема ліквідности. Влада зачинила фондові біржі на чотири дні, і це призвело до втрати довіри закордонних учасників ринку. Почалася загибель дрібніших банків Росії. Астрономічні ціни на нерухомість в Росії негайно впали на дві третини. Будівництво взагалі зупинилося, тому що інвестори не бачили можливости продати побудоване. Корупція, падіння цін на нафту збільшили лихо.

„Росія мала шанс уникнути міжнародної фінансової кризи, але своєю жорстокістю і некомпетентністю В. Путін зробив свою бідну країну головною жертвою, – пише А. Аслунд. – Як довго Росія дозволятиме собі мати такого „коштовного" прем'єра?"

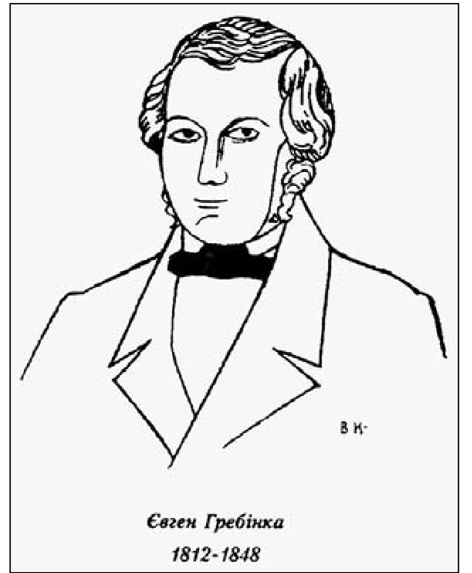
Німецька газета „Financial Times Deutschland" в статті „Системна помилка Путіна" пише: „Населення Росії мирилося з збагаченням слуг держави, доки само мало вигоду від економічного буму, а коли гулянка закінчилася, незадоволення владою посилилося. У демократичній країні це викликало б мирну зміну влади. Але в умовах автократії, якою Росія стала за В. Путіна, нерозуміння між державою і громадянами може призвести до вибуху".

Революційний вибух в Росії три роки тому прогнозував популярний російський публіцист і письменник Михайло Веллер. „Російські революції оксамитними не бувають", – застерігав він у книзі „Великий останній шанс".

СІЧЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ...

Світової слави романс з України

17 січня 1843 року в російській „Літературній газеті" був опублікований вірш українського поета і романіста Євгена Гребінки „Очі чорнії", якому судилося стати одним з найпопулярніших у світі романсів. Його співають на музику вальсу Флоріяна Германа. Є. Гребінка народився теж у січні 1812 року на хуторі біля Пирятина, на Полтавщині, в сім'ї відставного штаб-ротмістра Павла Гребінки. Початкову освіту здобув у домашніх умовах, потім навчався у Ніжинській гімназії вищих наук, де почав писати вірші, почав працювати над перекладом українською мовою поеми Олександра Пушкіна „Полтава".

Малюнок Василя Кричевського

У вересні 1831 року повітове дворянство відрядило Є. Гребінку до 8-го Малоросійського полку, зформованого для придушення польського повстання, але Є. Гребінка вийшов у відставку і переїхав до Петербурґу, де восени 1834 року вийшла збірка його байок „Малоросійські приказки", а 1836 року – переклад поеми „Полтава".

У червні 1835 року Іван Сошенко познайомив Є. Гребінку з Тарасом Шевченком. Він брав участь в організації викуплення Т. Шевченка з кріпацтва, збирав твори українською мовою й клопотався про видання їх у додатках до журналу „Отечественние записки", а після відмови із зібраних матеріялів уклав альманах „Ластівка", який вийшов 27 квітня 1841 року. 1840 року Є. Гребінка допоміг Т. Шевченкові у виданні „Кобзаря".

У 1843 році Є. Гребінка відвідав Україну, разом з Т. Шевченком побував в селі Мосівці, а в селі Рудка познайомився з дочкою відставного штабс-капітана Василя Растенберґа – Марією, для якої і написав вірш „Очі чорнії". Наступного року молодята обвінчалися.

З 1846 року Є. Гребінка почав видавати зібрання своїх прозових творів і до кінця 1848 року видав вісім томів. Помер Є. Гребінка 3 грудня 1848 року в Петербурзі, а похований на своєму хуторі.

Є. Гребінка був автором роману „Чайковський", присвяченого подіям визвольної війни 1648-1654 років. Цей роман Іван Франко називав улюбленим твором галицької молоді. Створено його на основі родинних переказів, оскільки мати Є. Гребінки походила з роду Чайковських.

Романс „Очі чорнії" включив до свого репертуару великий співак Федір Шаляпин, але він (або інший автор) додав до нього кілька куплетів, присвячених майбутній дружині артиста італійці Іолі Торнаґі. Цей додаток іноді виконується як окрема пісня. Романс згадується у творах Антона Чехова. Його співають численні відомі артисти.

В Америці романс „Очі чорнії" переклав українською мовою Заслужений артист України Ростислав Василенко, а виконує (і записав на компакт-диску) оперовий співак, Заслужений артист України Олег Чмир-Опалинський.

Л. Хм.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

Головний редактор – Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу
$45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: ukradmin@att.net
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040 e-mail: adukr@optonline.net
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

У Львові жили італійці

Розв'язання „Галицької загадки" (ч. 44 2008 року) насправді є досить простим. Річ у тому, що в Галичині були різні народи, які залишали свої сліди, але про еспанців ніхто не чув. Еспанська й італійська мови дуже подібні, тому, думаю, розв'язання треба шукати серед італійських впливів.

З прадавніх часів Львів був важливим містом Европи, тому багато країн мали там своїх представників. Досі на площі Ринок є дім венеційського консула Массари, де над брамою зберігся крилатий лев – герб Венеції. Дзвіницю Трисвятительської каплиці при Успенській церкві збудував Петро з Борбони в 1572-1578 роках. Фасада Політехнічного інституту з шістьма коринтськими колонами й алегоричними скульптурами – це Л. Марконі. Собор св. Юра після розібрання старої церкви проєктував Бернард Меретіні. Крім того, цілий ряд житлових будинків збудували італійські архітектори.

Більша хвиля італійців приїхала до міста з унією в кінці XVI ст., потім друга – після розпаду Польщі в 1772 році, коли Галичина й Італія опинилися в одній державі – Австрії.

Італійці працювали, як робітники, будуючи дороги, копали рови, різьбарі виготовляли надгробники, скульптори ставили монументи, а в копальнях солі італійці були гірниками, адміністраторами й інженерами.

Біля підкарпатського міста Болехова була одна з таких копалень. Частина того міста називається Волоське (італійське) село. Таку назву надала польська адміністрація, яка після поділу Польщі залишилася там працювати.

З Болехова походить моя мама, дівоче прізвище якої було українізоване з італійського Джібальо на Ґібайло. Мій прапрадід Павло Ґібайло вважав себе українцем, а з Італії приїхав його дід. Коли прибулі італійці одружувалися з українками, то їхні нащадки ставали українцями, а як з польками – поляками. В нашій родині є теж прізвище Макота. Моя бабуня розповідала мені про жінку з Болехова, що мала ім'я Помона, взяте від римської богині. Крім вищезгаданих, є в нас багато інших прізвищ італійського походження: Бандера, Бедрило, Борса, Фармiґа, Ґенґало, Ґіба, Кебало, Сарамаґа, Бариляк (з Барільо), Ґавдяк (з Ґавдіо).

В родині мого чоловіка теж були італійці. Його прабаба Домініка з містечка Озеряни на Поділлі хрещена в нашій церкві, але з її метрики видно, що її мати Дорнічеля Канатаре, вийшла заміж за українця, українізувалася.

Відносно Апенін, то наші предки добре знали, що вони знаходяться в Італії, а не в Еспанії, бо в австрійських школах вчилися географії, а ще й тому, що воювали на італійському фронті над рікою Піявою, куди їх кинула Австрія під час Першої світової війни.

Міра Гармаш,
Філядельфія

Ще раз про „Шапку Мономаха"

У „Свободі" 5 грудня 2008 року Филип Трач з Лейквуду, Огайо, в дописі „Треба 'Шапку Мономаха'" бідкається, що цей „дорогоцінний скарб" перебуває у Кремлі, а не у Києві. На кінці пише: „Треба подбати, щоб шапка, цей дорогий скарб нашої минувшини, була повернута до України".

Добре, що ця химерна шапка є у Кремлі, а не Києві, бо ця шапка нічого немає спільного ані з Мономахом, ані з Україною.

Моє зауваження про це з причини випуску пропам'ятного бльоку в честь князя Володимира Мономаха було вміщена в журналі „Філателія України" в ч. 6 2003 року. Тому що брехня про цю шапку досить глибоко пустила коріння, варто прилучити до цього коментаря мій допис до „Філателії України".

Шапку Мономаха можна побачити в московському Кремлі, де вам розкажуть, що цією шапкою вінчалися на царство російські царі аж до Федора Олексійовича. Його спадкоємцям – співправителям Петрові й Іванові – однієї шапки на двох було мало, тому вимушені були виготовити кожному по шапці, а потім в обряд вінчання ввійшла корона. Але чому шапка названа ім'ям Мономаха?

Відповідь нескладна. Ще в XVI ст. була записана леґенда про подвиги князя Володимира Мономаха, який здійснив настільки успішний похід у Фракію, що візантійський імператор Константин Мономах, налякавшись нових поразок, відіслав до Володимира своїх послів з багатими дарунками – серед них був і царський вінець з голови імператора.

Політичний зміст леґенди очевидний. Вона потрібна була московським государям для проголошення особливого характеру своєї влади, нібито успадкованої від Візантії. Однак, чи були у цієї леґенди достовірні підстави?

Видатний дослідник А. Спицин встановив: шапка Мономаха виготовлена в Середній Азії, у Бухарі, у першій половині XIV ст. через 200 років після смерти Володимира Мономаха.

Історик Костянтин Базилевич простежив її долю в заповітах московських князів. Виявилося, що аж до початку XVI ст. ніякого зв'язку цієї шапки з Мономахом не відзначалося, а московські князі, залишаючи її своїм спадкоємцям, говорили просто про „золоту шапку".

З'ясувалося також, що першим її власником був Іван Калита. Можайський князь Андрій одержав від свого батька Дмитра Донського (онука І. Калити) якусь „золоту снасть" – кінський убір. Мабуть, і цей убір, і шапка були подаровані Іванові Калиті його сучасником – золотоординським ханом Узбеком за приборкання в Твері повстання проти Золотої Орди. До бухарської шапки у Москві припасували соболеву смужку.

Борис Фесак,
Бруклин, Ню-Йорк

Стали доступними списки каторжан

Раніше будинок в Караґанді, в Казахстані, в якому зберігається архів КҐБ з переліком в'язнів ГУЛаґу, був закритий для громадськості. Українська картотека мала близько 1 млн. осіб, яких в більшості вважали пропалими безвісти.

Мої 11-річні намагання одержати копії українського архіву були марними. Щойно в серпні 2007 року я мав зустріч з губернатором Караґандинської области, після якої одержав в грудні 2007 року письмовий дозвіл зробити копії.

Оскільки процедура копіювання складна і коштовна, я звернувся по допомогу до Президента України Віктора Ющенка, але успіху не було. Щойно в серпні 2008 року, під час зустрічі з головою Служби безпеки України Валентином Наливайченком і головою архіву Володимиром В'ятровичем в Києві, було обіцяно, що до двох місяців справу буде полагоджено. І справді, до Державного архіву СБУ вже надійшло понад 10 тис. імен наших каторжників, які до мене переслані електронною поштою. Про кожного є ім'я, прізвище, по-батькові, дата і місцевість народження.

Зараз Рада оборони і допомоги Україні (РОДУ) шукає можливости подати списки до відома широкого загалу, бо ми знаємо, що людям важливо довідатись про долю їхніх рідних чи знайомих. Через пресу – закоштовно, у книжці – ще дорожче. РОДУ жодних фондів немає, пожертви призначені на якусь ціль і їх не можна вживати на інші потреби.

Спробуємо зробити це на інтернет-сторінках Українського Конґресового Комітету Америки і Організації оборони чотирьох свобід в Україні. Коли списки з'являться в інтернеті, ми подамо, як їх можна шукати. Тим часом в „Національній трибуні"вже в другій половині січня появиться перша частина списків.

Виділяючи певні суми на різні громадські цілі, не забувайте про РОДУ, яка виконує нелегку, важливу і коштовну працю.

Виписуйте чеки на UCCA-RODU і висилайте на адресу: 203 Second Ave., New York, NY 10003. На долині чека зазначайте, на яку ціль зроблено пожертву.

Іван Буртик,
голова РОДУ
Кліфтон, Ню-Джерзі

Про що пишуть з України

Кілька днів тому я дістала листа від моїх приятелів з Києва, який змусив мене до роздумів. Мої приятелі Валентина і Валентин К. живуть у Києві, і ми листуємося з 1992 року. Наведу кілька речень з їхнього листа:

„Коли відкривали у Києві пам'ятник-свічку на честь 75-річчя Голодомору, то були перекриті усі вулиці до меморіялу. Ми вирішили піти на Майдан Незалежности, де була розгорнута виставка до річниці Помаранчевої революції. Але через негоду її згорнули. На тому місці стояв десяток бабусь з прапорами „Російського бльоку", а кілька молодиків роздавали папірці з словами: „Ющенко продає внутрішні органи дітей!". Такої ницости не дозволили б росіянам у Росії!

Вражає безборонність, неміч чи невміння захищати себе і свою гідність, гідність свого Президента. Міліціонери мали б взяти бодай одну листівку і подати начальству для дальших кроків супроти наклепу „Російського бльоку", себто авторів".

Може, читачі „Свободи" мають краще розв'язання, як демократичним способом обороняти гідність українця і не давати обливати себе брудом й наклепами.

Марія Сахрин,
Торонто, Канада

Я недавно одержала листа від родички з України з Черкас. Долучаю копію частини цього листа.

„Президент України підняв тему Голодомору на дуже високий рівень. Ця його добра справа увійде в історію. Але те, що він не виконав обіцянок, даних на Майдані чотири роки тому, знизило повагу до нього до мінімуму. Тих, кого він обіцяв посадити в тюрми, він нагороджує. Верховна Рада на 70 відс. складається з непевних осіб. Процвітає корупція в усіх сферах. Свавілля чиновників і беззаконня правлять баль. Невинних людей саджають в тюрми, вибивають з них зізнання, просто катують. Багато є бідних, обездолених людей і навіть голодних.

А Верховна Рада жирує. Закони не приймаються своєчасно. Тільки тепер прийняли закон при покарання за аварії на дорогах, а кожний рік в аваріях гине 9-10 тис. осіб, є тисячі покалічених. А скільки людей гине на побутовому грунті (горілка, пожежі, вбивства і т. д.)? Пророкували, що до 2030 року в Україні залишаться 26 млн. населення. Немає тієї України, про яку ми мріяли, за яку люди цілодобово стояли на Майдані голодні і холодні".

Ія Василенко,
Юніон, Ню-Джерзі

Білгород – це теж Україна

Росіяни кричать на радіо і телебаченні, що Крим – їхня територія. Якщо весь час повторювати те саме, то світ буде думати, що це є правда.

До 1928 року Білгородська область була українською. А тепер ця область – на території Російської Федерації. Уряд український навіть не згадує, що Білгород є частиною України. Українці не обстоюють своє. Кожна федерація має свій кінець. Коли настане розпад Російської Федерації, треба пам'ятати про Білгород.

Юрій Кравчук,
Вільмінґтон, Делавер

ПАМ'ЯТАЙМО ПРО ГОЛОДОМОР 1932-1933 РОКІВ В УКРАЇНІ

Вшанували пам'ять жертв Голодомору

ҐЛЕН-СПЕЙ, Ню-Йорк

Зліва: Пол Басинський, Надя Райш і Леонід Рудницький.
Фото: Ірина Рудницька

За закликом Президента України Віктора Ющенка „Україна пам'ятає – світ визнає" відділ Українського Конґресового Комітету Америки в Ґлен-Спей і околиці почав вшанування 75-ої річниці Голодомору-геноциду в Україні в 1932-1933 роках виставкою й доповіддю при Стейтовому університеті Ню-Йорку.

На запрошення факультету світових наук, під проводом професора Пола Басинського, 22-26 вересня 2008 року відбулася виставка в місті Мидлтавні. Її організатори Софійка Мартинець, Карел Конрад і Надя Райш використали різні матеріяли, включно з плякатами про Голодомор з збірки „Забуттю не підлягає – хроніка комуністичної інквізиції", знімками й документами з Інтернету, різних газет і журналів. Були також сторінки з книжечки, яку підготував Український інститут національної пам'яті, плякати про голод в Україні в 1921-1923 і 1946-1947 роках, англомовні книжки і документи Конґресової комісії в справі Голодомору.

Всі, хто відвідав виставку, могли взяти брошуру про Голодомор, яку видав Фонд Катедри українознавства.

С. Мартинець, голова відділу УККА, подарувала бібліотеці книжку „Геноцид в Україні", яку написав Петро Кардаш, а для бібліотеки передав Іван Буртик, член головної управи Організації оборони чотирьох свобод в Україні.

24 вересня відбулася доповідь проф. Леоніда Рудницького. Імпрезу відкрила Н. Райш – професор Стейтового університету Ню-Йорку. Л. Рудницького привітав і представив проф. П. Басинський.

23-29 жовтня 2008 року в часописі „River Reporter" було вміщене інтерв'ю з Тамарою Лихолай, очевидцем Голодомору. Допис з світлинами був поміщений на цілу сторінку.

7-8 листопада виставка про Голодомор була відкрита в „Ламберленд сеньйор центрі", де також висвітлювали фільм „Жнива розпачу", який представив трагедію Голодомору в історичних знімках, інтерв'ю та інсценізаціях.

12-13 листопада перенесли фільм і виставку до вищої школи в Елдреді, де понад 100 студентів з різних кляс побачили й почули перший раз про трагічні події Голодомору в Україні. На запрошення Майкла Морица, довголітного учителя історії, багато учителів та адміністраторів школи також відвідали виставку.

Відзначення 75-ої річниці Голодомору закінчилося Панахидою в церкві св. Володимира в неділю, 23 листопада, та виставкою в залі під церквою. Виставка „Забуттю не підлягає – хроніка комуністичної інквізиції", створена Київською міською організацією Всеукраїнського товариства „Меморіял" ім. Василя Стуса, складається з 54 плякатів, які в хронологічному порядку – від 1917 до 1991 року – відображують події тоталітарного періоду історії України. Виставка була закрита в кінці грудня 2008 року.

Зюна Мартинець

ПАСЕЙК і КЛІФТОН, Ню-Джерзі

З ініціятиви 7-го відділу Організації оборони чотирьох свобод в Україні (ООЧСУ) 7 грудня 2008 року відбулось відзначення пам'яті жертв геноциду в Українській централі. В залі зібралась численна українська громада. Прибрана чорним кольором сцена, з символічною могилою та хрестом, надала тон сумній річниці. Голова ООЧСУ Валентина Тарахівська коротким словом відкрила імпрезу та запросила Зенона Гальковича до дальшого ведення програми.

Під звуки 75 ударів дзвону урочисто, з свічками вступив на залю похід молоді з Спілки української молоді Америки і Школи українознавства, який супроводжували оо. Андрій Дуткевич з Української католицької церкви і Олег Жовнірович з Української православної церкви. У поході йшли свідки Голодомору – Заслужений артист України Ростислав Василенко і Ніна Ковбаснюк. Вони поклали вінок на символічну могилу, біля якої священики відслужили Молебень. Присутні разом заспівали „Вічная пам'ять". У виконанні сестричок Марічки та Софійки Мігалко пролунала пісня „Вірую, Господи", яка зворушила людські серця.

В змістовному слові Іван Буртик представив незаперечні факти народовбивства в Україні, яке сучасна Москва заперечує. На підтвердження цих фактів було слово свідка трагедії Р. Василенка. Н. Ковбаснюк зупинилась на трагічних переживаннях своєї родини. Програму закінчив гостинний виступ драматичного гуртка молоді СУМ з Джерзі-Сити під керівництвом Ольги і Василя Николинів. Дівчатка чудово виконали інсценізацію про Голодомор.

На закінчення голова Головної управи ООЧСУ Михайло Козюпа прочитав проклямацію від губернатора Ню-Джерзі, а колишній радний міської ради Стефан Татаренко зачитав проклямацію від посадника Кліфтону. Виконанням гимну України закінчено відзначення 75-ліття Голодомору.

Валентина Тарахівська

Співають Марічка і Софійка Мігалки. Праворуч – Заслужений артист України Ростислав Василенко.

НОРТ-ПОРТ, Фльорида

Комітет з відзначення 75-ої річниці Голодомору (перший ряд зліва): Л. Бойко, Галина Король, Одарка Горбачевська, Ліда Білоус, (другий ряд): Іванна Мартинець, І. Головата, Віра Боднарук, Клара Шпічка, Дарія Томашоська, Н. Возьний.

Галина Король

Українська громада впродовж двох днів відзначала 75-ту річницю Голодомору 1932-1933 років в Україні. В п'ятницю, 14 листопада 2008 року, в Парку ветеранів при вечірнім сяйві запалених свічок українські американські ветерани винесли прапори. Священики о. парох Северин Ковалишин, о. архипротопресвітер-мітрат Володимир Воловощук, о. протопресвітер Іван Фатенко відслужили Парастас і Панахиду.

Спів об'єднаний хор під керівництвом Любови Добровольської-Інґрам.

Голова комітету з відзначення річниці Голодомору Дарія Томашоська під акомпаніямент бандури Роми Стецьків-Лонг представила свідків Голодомору – Івана Медяника, Валентина Кохна, Анастазію Хомик, Галину Король. Проповідь виголосив о. С. Ковалишин.

Арія „Владико Неба і Землі" з опери Петра Гулака-Артемовського „Запорожець за Дунаєм" у виконанні Христини Боднар-Шелтон прозвучала з великим співчуттям.

Віра Боднарук в короткому слові охопила причини Голодомору, створеного московсько-комуністичною системою для знищення української національної кляси. Об'єднаний хор закінчив програму піснею „Боже, благослови Америку".

Д. Томашоська попросила присутніх перейти до залі Осередку св. Андрія, де було висвітлено фільм „Голод-33" (режисер Олег

(Закінчення на стор. 9)

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Звітували сумівці Америки

ДІТРОЙТ. – 15-16 листопада 2008 року у приміщенні Українського Культурного центру у Ворені, околиці Дітройту, відбувся XXV крайовий з'їзд Спілки української молоді Америки. Господарем проведення з'їзду був місцевий осередок СУМ ім. Василя Симоненка. З'їзд проходив під гаслом „Українці пам'ятають – світ визнає".

Відкрив з'їзд голова Крайової Управи Богдан Гаргай. Він привітав делеґатів і гостей та попросив вшанувати хвилиною мовчання пам'ять всіх жертв Голодомору 1932-1933 років, а також тих, хто відійшов від нас у вічність протягом останніх трьох років.

Головою президії був обраний Роман Козіцький.

У перший день з'їзду було зачитано ряд звітів та відбулися дискусії над ними. Працювали комісії: мандатно-верифікаційна, статутова, виховна, організаційна, фінансово-господарська, дружинників, СУМнету та сумівських видань, номінаційна та резолюційна. Комісії вповні використали нагоду обговорити різні актуальні питання сумівського життя.

День закінчився бенкетом, який відбувся на честь XXV з'їзду, а також 50-ліття сумівської оселі „Київ" у Дітройті. Ведучими бенкету були співголови організаційного комітету Христя Верещак та Роман Лось. За головним столом сиділи голова Крайової Управи та почесні гості.

Головним доповідачем був Аскольд Лозинський. Він привітав всіх присутніх з ювілейним XXV з'їздом і 50-літнім ювілеєм оселі. А. Лозинськиий згадав тих, які 50 років тому вирішили придбати невелику ділянку землі і перетворити її на маленьку Україну. „І тепер ми маємо прекрасну сумівську оселю „Київ", де завжди можна знайти місце для відпочинку, де чекають нові знайомства, приємні враження та сумівська дружба під час літніх таборувань", – сказав він.

Під час бенкету було вручено грамоти всім, хто закладав оселю „Київ" а також тим, хто вніс вагомий внесок у будівництво оселі.

На бенкеті були присутні Архиєпископ Української Православної Церкви Київського патріярхату Олександер Биковець, о. протоархимандрит Филип Сандрик, ЧСВВ, о. Володимир Рибіцький, ЧСВВ, представники різних українських організацій, установ та церков. Прозвучали привіти на честь Крайового з'їзду.

З короткою програмою виступив танцювальний ансамбль „Рух" з Дітройту.

У неділю зранку делеґати взяли участь у Святій Літургії в Українській католицькій церкві св. Йосафата у Ворені, яку відслужив о. В. Рибіцький. Відтак розпочалася третя сесія Крайового з'їзду.

Відбулося передання Переходового прапора Крайової управи СУМ. Протягом трьох років Переходовий прапор перебував в осередку Чикаґо. Під час з'їзду осередком-першуном було визнано йонкерський осередок ім. 30 червня 1941 року.

Уступаючий голова Крайової Управи Б. Гаргай разом з представниками осередку СУМ в Чикаґо передали Переходовий Прапор представникам осередку СУМ в Йонкерсі.

Уступаюча Крайова Управа надала II та III ступені Виховника, Суспільника, Культурника і звання Визначного члена СУМ тим сумівцям, які довгі роки жертовно працювали для розбудови СУМ. Особливе відзначення одержали всі сумівці, активні в рядах СУМ 25 і 35 років.

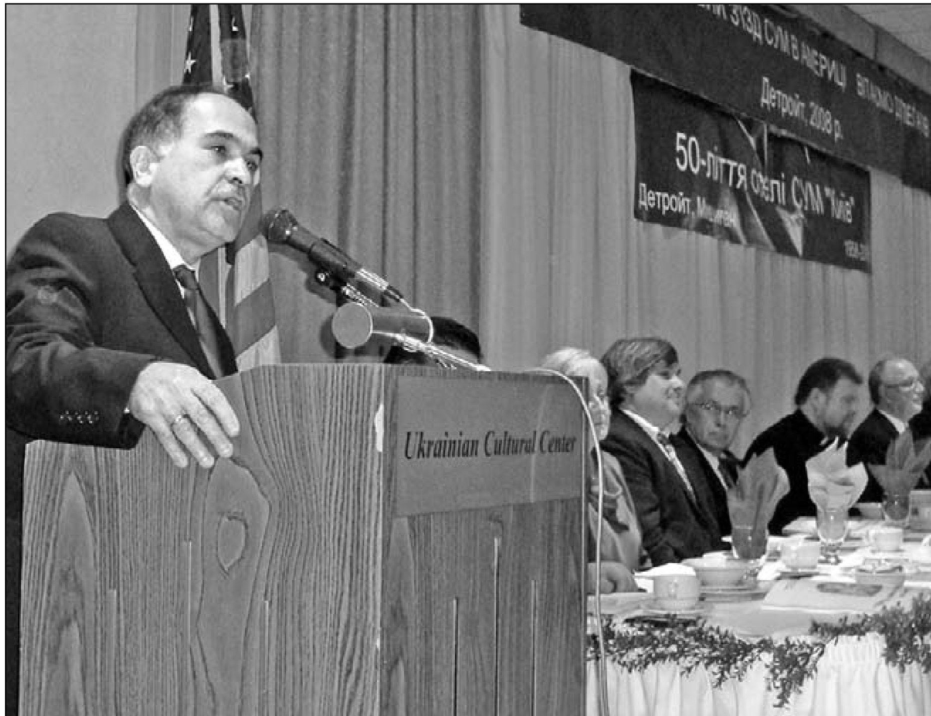
З'їзд обрав новий склад Крайової Управи СУМ Америки, головою було обрано Андрія Бігуна, який подякував за довіру і запевнив, що зробить все можливе для успішного виконання постанов та рішень XXV Крайового з'їзду.

На закінчення делеґати заспівали український національний гимн.

Оксана Бартків

Колишній голова Крайової Управи СУМ Америки Богдан Гаргай і новообраний голова Андрій Бігун.

За трибуною з'їзду – головний доповідач Аскольд Лозинський

Передання Переходового прапора Крайової управи Спілки української молоді йонкерському осередку ім. 30 червня 1941 року.

НОРТ-ПОРТ...

(Закінчення зі стор. 8)

Янчук).

Програма була проведена англійською мовою, позаяк було багато чужинців, а метою було, щоб вони довідалися про Великий голод.

В суботу, 15 листопада, в залі Осередку св. Андрія продовжувалось відзначення тяжкої річниці. Програмою провадила Ліда Білоус.

Українські ветерани (пост ч. 40 ім. Романа Лазора) і три представники Збройних Сил України, що перебувають в Америці, внесли прапори і закріпили їх на сцені. Гості з України поклали вінки до символічної могили 10 мільйонів голодовою смертю померлих українців.

Свідки Голодомору поставили запалені свічі як продовження пам'яті померлих.

Галина Король – голова місцевого громадського комітету, що об'єднує всі українські організації, привітала присутніх. Присутні побачили уривки з фільму „Голодомор – український геноцид".

„Прелюд-20" Фредерика Шопена і „Похоронний марш" Михайла Вербицького виконав Орест Лазор на фортепіяні. Поему „Нескараний злочин" написав і прочитав Мирон Радзикевич. Спів Х. Боднар-Шелдон „Владико Неба і Землі" викликав тугу за Україною.

Вірш Ганни Черінь „Більше такого не буде!" прочитала студентка Марта Клісінська. „Контра спем сперо" Лесі Українки і „Богородице Діво" прозвучали під умілим керівництвом Л. Інґрам. Р. Стецьків-Лонґ грою на бандурі супроводжувала програму.

Сцену прикрасили Клара Шпічка та Іванна Мартинець.

Членами Комітету з відзначення річниці Голодомору були Л. Белендюк, Л. Білоус, Л. Бойко, Н. Возьний, І. Головата, Одарка Горбачевська, Г. Король, Н. Лехман, Г. Лісничa, Іванна Мартинець, Клара Шпічка і голова Комітету Д. Томашоська.

Св. Миколай відвідав парафію

ДЖЕРЗІ-СИТІ, Ню-Джерзі. – На неділю, 20 грудня 2008 року, припав перший день справжньої зими – зі снігом і морозом, а це завжди викликає радість у дітей та особливий дитячий ентузіязм.

Вже за тиждень до цього дня учні „Рідної школи" при парафії свв. Петра і Павла з великою енерґією стали готуватися до приходу св. Миколая. Їм в усьому допомагали директор школи Орест Поліщук та голова Батьківського комітету Василь Николин, а також батьки школярів. А спонзором свята була кредитова кооператива „Самопоміч", щедро обдарувавши усіх дітей.

Школа має 40 учнів, є й старші кляси, включно з матуральною. Тому й програма свята виявилася широкою і різноманітною. Зрежисерувала її учителька Марія Поліщук. Прицерковна заля була переповнена.

Старшеклясники та учні матуральної кляси показали сцену Різдва та виконали низку давніх українських колядок. А менші діточки вийшли на сцену, перебрані в ангеликів, зайчиків, лисичок, ведмедиків та вовчиків. І знову зазвучали милі пісні та вірші.

А тоді в святкову і радісно збуджену залю увійшов, у супроводі ангеликів і хвилюючих звуків срібних дзвіночків, св. Миколай з великим міхом подарунків, яких вистачило для всіх.

Для родичів дітей шкільного віку подаю числа телефонів директора школи О. Поліщука (551-221-4152) і шкільного адміністратора Оленки Галькович (201-692-1471).

Зенко Галькович

Діти „Рідної школи" у день св. Миколая в Джерзі-Ситі.

Шкільне свято у парафії св. Константина

Учасники свята – учні Суботньої школи українознавства при парафії св. Константина.

МІНЕАПОЛІС. – Традицію свят св. Миколая вже 50 років продовжує в Мінеаполісі Суботня школа українознавства при парафії св. Константина, де парохом є о. крил. Михайло Стельмах. Завдяки заходам директора школи Дмитра Татарина і вчителів Володимири Крамарчук, д-ра Богдана Крамарчука і Галини Татарин гарна програма на пошану св. Миколая відбулася в неділю, 14 грудня 2008 року, у шкільній авдиторії. Програму підготували Світлана Уніят і Юрій Іван, дириґент шкільного хору.

Виконавцями програми були Ростик і Маша Волкови, Галя, Оля і Назар Ворончаки, Софія і Тарас Гуцали, Богдан Дужо, Мар'яна і Юля Конойєри, Клої Крамарчук, Наталка і Колтин Маки, Наталочка і Софійка Медвецькі, Анна Нестерук, Тарас Павлюк, Юліяна Павлюк, Павло Потапенько, Квин Рамос, Данилко Ріпецький, Алекса і Тарас Татарини, Леся Уніят, Михайло і Никола Филипаї, Алекс та Семі Янсони.

Програму відкрила вступним словом С. Уніят, після чого відбулися гарні виступи дітей з читанням віршів, музикою і співами сольо, танцями довкруги ялинки. Прозвучали у виконанні хору українські колядки. Після цього на сцену увійшов св. Миколай, який теплими словами промовив до дітей. Всі діти одержали гарні подарунки від св. Миколая.

Відразу після Богослужби в церкві, присутні мали змогу придбати смачну їжу, яку приготували Люся Ворончак, Таня Волкова, Леся Гуцал, Андрея Конойєр, Адріян Крамарчук, Мишел Мак, Катя Медвецька, Сандра Павлюк, Надя Париста, Світлана Потапенько, Мотрія Рамос, Наталія Ріпецька, Дарія Филипай, Дениса Татарин, С. Уніят, Мінді Янсон.

Д-р Михайло Козак

Літературний вечір Любомири Ґайовської-Бойко і Наталки Буняк

НЮАРК, Ню-Джерзі. – В суботу, 29 листопада 2008 року, в залі Української католицької церкви св. Івана Хрестителя відбувся літературний вечір і представлення творів Любомири Ґайовської-Бойко та Наталки Буняк. Господарем імпрези був 86-ий відділ ім. Олени Теліги Союзу Українок Америки (СУА), членками якого є обидві поетеси.

Л. Ґайовська-Бойко і Н. Буняк друкуються в часописах США і України. В Україні видані збірки поезій „Моя пекуча ностальгія“ Л. Ґайовської-Бойко – у Львові, „Коли сходило сонце“ Н. Буняк – у Миронівці.

Л. Ґайовська-Бойко збірку віршів і прози – оповідань, есеїв, етюдів і спогадів присвятила пам'яті своїх батьків, довголітніх учителів народних шкіл в Галичині. Н. Буняк теж видала книжку з присвятою для її родини та незабутньої батьківщини – України.

Учасники літературного вечора в Нюарку (зліва): Еля Мазяр, Наталка Буняк, Ростислав Василенко, Любомира Ґайовська-Бойко, Володимир Мазяр, Наталія Змий.

На початку програми голова 86-го відділу Наталія Змий привітала гостей і учасників – Заслуженого артиста України Ростислава Василенка, Елю Шило-Мазяр і Володимира Мазяра, сестер Оксану та Ліану Буняків, обох авторок.

Р. Василенко розповів про творчість О. Теліги і представив твори обох поетес в доповіді „Значення літератури у культурному житті народів“.

Л. Ґайовська-Бойко розповіла про себе і свою творчу працю. Р. Василенко прочитав два її оповідання – „Батько“ і „Калина“. Обидва – про життя в Україні. У першому батько йде на смерть, щоб врятувати свою родину, а у творі „Калина“ дружина вдається до самогубства, бо не спроможна терпіти наруги чоловіка, який знущається над нею і дітьми.

Тепло сприйняли присутні художнє читання Л. Ґайовською-Бойко її вірша „Для мами“, в якому вона згадує доброту, любов і лагідність мами. Р. Василенко деклямував вірші Н. Буняк, після чого вона виступила з схвильованою промовою і сказала, що вже довгі роки мріяла про таку зустріч з шанувальниками її творчости.

Вірші Н. Буняк друкувалися в газетах „Свобода“, „Америка“, в часописі „Військо України“, а тепер вийшли окремою книжкою. Вірші поетеси читали Е. Шило-Мазяр під звуки бандурної гри Володимира Мазяра, Р. Василенко, внучки поетеси О. і Л. Буняки. На вечорі співали О. і Л. Буняки під акомпаніямент Е. Шило-Мазяр, подружжя Е. і В. Мазяри.

Обидві книжки можна було придбати на вечорі, причому дохід призначався для допомоги сиротам в Україні.

Божена Ольшанівська

Пам'яті філософа Тараса Закидальського

ТОРОНТО, Канада. – Засідання Наукового Товариства ім. Шевченка 7 листопада 2008 року, у приміщенні Канадсько-Української Мистецької Фундації, було особливо урочистим та багатолюдним. Рівно рік перед тим, 8 листопада 2007 року, відійшов у вічність д-р Тарас Закидальський, тож вечір був присвячений вшануванню його пам'яті.

У своєму слові про Т. Закидальського його давній товариш та колега д-р Роман Сенькус змалював живий і яскравий образ „радісного філософа” (вислів Василя Лісового) – талановитого вченого, дослідника філософії, редактора журналів „Russian Studies in Philosophy” та „Journal of Ukrainian Studies”, багаторічного співробітника редакції англомовної „Енциклопедії України“, активного члена НТШ в Канаді, невтомного громадського діяча, що боровся проти переслідування дисидентів в СРСР та впродовж років підтримував родини в'язнів, завзятого пластуна, доброго мужа та батька, відданого своїй родині...

Серед професійних зацікавлень Т. Закидальського особливе місце посідав Григорій Сковорода: саме філософії Г. Сковороди була присвячена його магістерська праця, захищена ще 1965 року. Тож цілком природно, що головна доповідь, виголошена у той вечір, висвітлювала також певні аспекти філософської доктрини Г. Сковороди.

Доповідач, професор Альбертського університету в Едмонтоні Наталія Пилип'юк, є відомим літературознавцем, що спеціялізується в европейській літературі Ренесансу та Бароко. Обравши за предмет свого дослідження поетичну збірку Г. Сковороди „Сад божественних пісень...”, проф. Н. Пилип'юк поставила за мету ... „обґрунтувати, що Сковороду...можна сміливо вважати християнським епікурейцем”. У першій частині доповіді доповідач висвітлила вузлові моменти процесу „християнизації” поглядів грецького філософа Епікура, що відбувався у період европейського Відродження, коли мислителі -гуманісти не протиставляли античний світ християнству, а навпаки, сприймали античних філософів як передвісників останнього.

Вказуючи на авторів, що обґрунтовували подібні ідеї, Н. Пилип'юк підкреслила, що деякі з них, як, наприклад, П'єр Гасенді, були добре відомі в Україні за часів Г. Сковороди, отже, могли безпосередньо вплинути на його світогляд.

У другій частині доповіді Н. Пилип'юк послідовно порівнювала „Сад” Г. Сковороди з одами „Hortus” та „The Garden” англійського поета XVII ст. Ендрю Марвела та знайшла багато спільних мотивів, що зближують обох представників пізнього Бароко з Епікуром.

Зокрема обидва, як і античний мислитель, залюблені в природу та надають перевагу спокоєві і тиші , простоті та „убогості” буття на волі над суєтою „гамірного міського життя” чи гонитвою за матеріяльними статками та заспокоєнням політичних амбіцій. Також, особливо у Г. Сковороди, прямо виголошується головна ідея Епікура: людина не повинна боятися смерти, бо найстрашніша смерть – це життя в гріху.

Цікавим є спостереження проф. Н. Пилип'юк і щодо самого задуму поетичного „Саду” Сковороди: на її думку, „Сад” – „це простір, в якому Сковорода самостверджує себе як творець”, а образ саду – це метафора Едену, де „моральні цноти є і плодами, і невід'ємними забавами” (подібні метафори можна знайти і в Е. Марвела).

На закінчення свого виступу д-р Н. Пилип'юк подала цікаву деталь: Григорій Сковорода помер 9 листопада, Тарас Закидальський – 8 листопада. Хтозна, чи не зустрілися вони в садах Едену, продовжуючи свої філософські диспути?... Так чи інакше, ми, ті, що ще тут, маємо щастя насолоджуватися плодами їхньої праці...

Дагмара Турчин-Дувірак,
доктор музикології

Веселкові шляхи Олега Чуйка

Марія Климчак

ЧИКАҐО. – В Українському Національному Музеї 5 грудня 2008 року відкрилася виставка творів українського художника Олега Чуйка під назвою „Веселковими шляхами", який вперше презентує в Америці розписані на шовку картини. Чикаґо мистець вибрав не випадково, адже еміґранти, що прибули сюди в кінці XIX ст., походили з Покуття, Опілля, Бойківщини, Буковини.

І ось через століття перелітним птахам знову доводиться зупинятися на десяток років на чужині. Тож вітаючи гостя, відвідувачі з вдячністю прийняли в подарунок тепло батьківського краю, що струменить з полотен.

Вже стало доброю традицією музею під час виставок збирати у родинне коло сучасне покоління еміґрантів та через виставки та зустрічі відкривати двері у маловідомий світ сподвижництва української діяспори. Понад пів століття музей у Чикаґо збагачує американську культуру нашим мистецтвом та історією.

Відкриваючи виставку, президент музею Ярослав Ганкевич наголосив на важливій місії музею підтримувати молодих українських художників, які торують шляхи мистецького Всесвіту, підіймаючи престиж української держави. І це яскраво засвідчують захоплені відгуки американців.

Олег Чуйко. „Веселкові дороги".

Олег Чуйко. „Замок дитинства".

Наприклад, Джоді Теґет, завідуюча інтернетмережею архівів еміґрації етнічних музеїв Чикаґо, саме у творах О. Чуйка відкрила для себе Україну. „У цих картинах багато спокою і сонця. Я думаю, що настрій, закладений у них художником, властивий характерові українців. Я обов'язково прийду сюди з друзями…", – сказала американка.

Створені О. Чуйком картини мають особливу образотворчу мову, яка не потребує переклалу, є близькою і зрозумілою.„Політ синіх птахів", „За крок до спокуси", „Жар-птиця", „Веселкові мости" – налаштовують на свято.

Акварельною гамою художник змиває відстань та умовно веде нас веселковим гостинцем до рідних порогів – „Цвіт Покуття", „Карпатський натюрморт", „Вікна у вчора".

На підсвідомому рівні спрацьовують художні прийоми присутности у святих місцях – „Монастирський спокій", „Старий храм", „Брама до молитви. Крехівський монастир", „На шляху до зцілення. Унівська лавра".

Народжуються сподівання побачити замки у Свіржі та Кам'янці-Подільському, мережиться серпанок веселкових шляхів, освя-

(Закінчення на стор. 18)

УКРАЇНА І СВІТ

Зустріч літописців Берестецької битви

Учні шкіл Радивилівського району біля музею Берестецької битви.

ОСТРІВ, Тернопільська обл. – Дирекція, науковий колектив Національного історико-меморіяльного заповідника „Поле Берестецької битви“ 14 жовтня 2008 року провели наукову конференцію, присвячену 360-ій річниці від початку Визвольної війни 1648-1654 років. В Будинку культури села Острів зібралися науковці з багатьох реґіонів України, працівники історико-меморіяльного заповідника, вчителі історії Радивилівського і Горохівського районів, старшокласники місцевих шкіл.

Науковці підготували до конференції 31 доповідь. Під час пленарного засідання доповіді виголосили Ю. Нікольченко з Маріюпольського державного гуманітарного університету – „Козацтво у нагородній системі України“, П. Лотоцький – колишній директор музею, Заслужений працівник культури України – „Місця, оповиті таємницями“, В. Козира – науковий співробітник Вишневецького відділу національного заповідника „Замки Тернопілля“ – „Князі Вишневецькі та їхнє місце в історії України“, Н. Лящук – старший науковий працівник відділу фондів музею – „Богдан Хмельницький в історичній літературі“, Г. Лотоцький – заступник директора музею – „Переяслав 1654 року“, М. Лотоцька – головний зберігач фондів – „Попів горб – свідок Берестецької битви“, В. Рожко – „Методологія історичних і богословських досліджень“.

Всі доповіді і повідомлення поміщені в черговому науковому збірнику, упорядниками якого стали Леонід Галабуз і Георгій Лотоцький.

Після конференції відбулося посвячення учнів шкіл Радивилівського району в козачат. Після молитви і клятви на вірність Україні дітей окропив святою водою о. Григорій Нерета, а козачата взяли участь в концерті, виконуючи козацькі пісні, декламуючи патріотичні поезії.

Володимир Рожко

Українська Євангельська церква

закликає:

Вивчайте Біблію, живіть за Словом Божим!

На пожертви нашої громади щотижня на цьому місці ми стисло розповідаємо про кожну з 66 книг Біблії.

129. Книги 12 малих пророків. Пророк Авдій

Пророк Авдій походив з Південного царства Юдеї. У книзі він згадує про зруйнування Єрусалиму, то, мабуть, у цей час він там жив. Його книга найкоротша у Старому Заповіті і має лише один розділ. Пророк передбачає падіння Ізраїля і пише, що „близько день Господній на всі народи! Що ти чинив, те вчинять і з тобою: твої вчинки впадуть тобі ж на голову!“ Але „на Сіон-горі будуть ті, що заціліють, вона буде святою, і дім Якова їхні посілості посяде. Збавителі зійдуть на Сіон-гору, щоб судити Ісавгору, і Господнє буде царство“. Дім Якова – це Юдея на чолі з Єрусалимом.

Запрошуємо Вас до Української Євангельської церкви в місті Юніоні, Ню-Джерзі.

У нашій церкві щонеділі, о 9:30 ранку відбувається „Українська година“, яку складають спільна молитва і заняття Біблійної школи.

Наша адреса: 2208 Stanley Terrace, Union, NJ 07083. На цю адресу можна надсилати запитання з приводу прочитаних переказів Біблії.

Телефон: (908) 686-8171. Електронна пошта: ueag@verizon.net.

Пастор **Володимир Цебуля**
Тел.: (908) 591-0800

Відзначення ювілеїв Яра Славутича та Петра Саварина

ОСТРОГ, Рівненська обл. – 90-ліття від дня народження відомого українського поета і вченого Яра Славутича та 80-ліття українського політичного діяча в Канаді Петра Саварина 18 грудня 2008 року відзначено в Національному університеті „Острозька академія“. В урочистостях взяли участь ректор університету Ігор Пасічник, директор Інституту дослідження української діяспори та декан факультету міжнародних відносин Алла Атаманенко, завідувач катедри української мови та літератури, член Національної спілки письменників України Анатолій Криловець, а також гість з Канади, доктор філології Валерій Полковський, який є автором кількох статтей про обох видатних українців. Під час зустрічі було представлено книгу праць П. Саварина „З собою взяли Україну”, яка є важливою складовою до вивчення історії української діяспори в Канаді.

Яр Славутич (Григорій Жученко) – відомий український поет, перекладач, професор Альбертського університету, автор численних підручників з української мови, літературно-критичних нарисів, редактор і видавець літературно-мистецького альманаху „Північне Сяйво“ (Едмонтон). Саме він вперше системно підійшов до підготування курсу української мови для дітей української діяспори, популяризував українську мову в Альберті, організував там видавництво „Славута”, редагував чотири томи „Західньоканадського збірника“, видання Наукового Товариства ім. Шевченка в Канаді.

У 1996 році поет відвідав Острозьку академію.

Іншим видатним українцем, про діяльність якого більше довідалися студенти, є відомий політичний діяч, співорганізатор кількох українських громадських об’єднань та наукових установ, кавалер Ордену Канади і колишній канцлер Альбертського університету Петро Саварин.

Під час зустрічі д-р В. Полковський розповів про ролю цієї людини у становленні української діяспори у Канаді. П. Саварин очолював Комітет багатокультурности, його діяльність сприяла відкриттю при Альбертському університеті Канадського інституту українських студій.

Вікторія Скуба

Ректор академії Ігор Пасічник промовляє на відзначенні ювілеїв Яра Славутича та Петра Саварина.

Дар Кредитівки „Самопоміч” сиротам в Україні

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 21 грудня 2008 року представники Української федеральної кредитової кооперативи „Самопоміч” відвідали Українську євангельську церкву п’ятдесятників і передали дар дітям-сиротам з місії „Агапе” в Херсоні. Під час церковної відправи, яку вів пастор Ярослав Пристацький діти-сироти виступили у музичній виставі „Старий швець”, яка вчила, що, допомагаючи комусь, ми допомагаємо Ісусові. Після вистави від імені дирекції і працівників кредитівки Галина Келлер та Ігор Сидоряк вручили чек на 2,500 дол. засновникові місії „Агапе” Олександрові Федорчукові і подарували виконавцям вистави іграшки і цукерки.

Місія „Агапе” була заснована 2003 року, почавши свою діяльність в Херсонській області. Тепер місія працює в Херсонській, Миколаївській, Запорізькій, Сумській, Дніпропетровській, Київській і Закарпатській областях. 44 представники місії щоденно проводять біблійні уроки в 32 інтернатах, охоплюючи близько 6,000 дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківської опіки.

Мета місії – розповісти про Божу любов дітям-сиротам через години християнської етики і спілкування. В місії працюють постійно 65 осіб, їм допомагають добровольці з місцевих церков. Місія розробила і здійснює першу в Україні програму „Лекції християнської етики”, розраховану на дітей, що перебувають в інтернатах і дитячих будинках.

Андрея Жаровська

Виставка експонатів...

(Закінчення зі стор. 1)

однієї людини, але синтезом бачення усіх груп, які працювали над влаштуванням виставки.

„Народне мистецтво, – це, можливо, найбільш демократична мистецька форма, яка існує, тому що вона спонукана чисто особистим смаком її творців“, — написала Ейдрієн Кларксон, колишня генерал-губернатор Канади, у книжці „This Other Eden: Canadian Folk Outdoors“, виданій у 1999 році.

Важко не погодитися з Е. Кларксон. Українське фолкльорне мистецтво в Канаді, з його яскраво вираженим етнічним підґрунтям, часом суворо-консервативне, часом примхливо-химерне або дивакувате, бере своє коріння у прадавніх традиціях. Про цю тяглість традицій та культурного змісту говорив на відкритті виставки проф. Андрій Нагачевський з Катедри української етнографії ім. Кулів при Відділі модерних мов та культурологічних студій Альбертського університету.

Упродовж усіх років становлення й зміцнення української громади в Канаді фолкльорне мистецтво залишалося заглибленим у традиції та вміння, які привезли перші поселенці з України. Воно також зазнало злету технічної майстерности в писанні писанок, ткацтві або вишиванні, печенні короваїв тощо. Цей зв’язок минулого й сучасного відзначила у своїй розповіді про цікаві експонати виставки одна з її організаторів, Надя Цинцар, голова музейного комітету Ліґи українських католицьких жінок Канади, Едмонтонська єпархія.

Купуючи, зберігаючи та виставляючи твори фолкльорного мистецтва, музеї, культурні осередки та приватні особи демонструють своє визнання того, що фолкльорне мистецтво – це культурне надбання, яке належить не лише народові, який його створив, але цілому світові.

У своєму виступі міністер у справах автохтонних народів Альберти Євген Звоздецький підкреслив, що без музеїв наша історія не була б такою, яка вона є. „Музеї демонструють, що являє собою наша культура, – сказав він, – і без збереження цих експонатів, утримування цих експонатів, ми б ніколи не мали такого багатства та повноти нашої славної української культури“. Оплесками зустріли присутні побажання Є. Звоздецького, щоб нарешті і Королівський музей Альберти влаштував окрему виставку українських експонатів.

Виставка, спонзорована управою УНО та Організацією українок Канади, відбулася 6-9 листопада 2008 року в приміщенні УНО. У виставці взяли участь Українсько-канадський архів-музей Альберти; Музей Ліґи українських католицьких жінок Канади, Едмонтонська єпархія; Український музей Канади, Альбертський відділ, Союз українок Канади; Музей Катедри української етнографії ім. Кулів, Відділ модерних мов та культурологічних студій, Альбертський університет; Королівський музей Альберти. Також були представлені експонати з приватних збірок Богдана Черевика, Мирослава та Люби Куців, Ліди Лаголи та Василя Залуцького.

Окремо були представлені Різдвяний стіл, який піготували Марія Гошко та Н. Цинцар, і атрибутика українського Свят-вечора, яку прикрасили Н. Цинцар, М. Куць, Леся Петрів та Юрко Йопик.

У залі виставки.

Різдвяний стіл, дбайливо підготовлений Марією Гошко та Надею Цинцар. Н. Цинцар розповідає про атрибутику українського Святвечора дітям двомовних шкіл Едмонтону.

Близько 800 осіб відвідали виставку. На підтримку розвитку українських музеїв було зібрано 4,135 дол.

Особливо були вдячні організатори виставки учням української двомовної програми школи ім. Болвіна (учителька – Люба Іщенко), які зібрали між собою 86 дол., та студентам Курсів українознавства ім. Івана Франка (директор – Лілія Суха) за їхній дарунок у сумі 100 дол.

Економічна...

(Закінчення зі стор. 5)

За винятком свободи торгівлі, якій посприяв вступ країни до Світової організації торгівлі, всі інші показники свободи економіки України або залишилися незміненими, або погіршилися. Серед тих, що погіршилися, такі ключові для добробуту країни, як свобода підприємництва, розмір уряду, фінансова свобода, та, звичайно, свобода від корупції. Незмінно поганими залишаються захист майнових прав та інвестиційна свобода.

Україна дуже відстає від деяких країн, які починали зі значно гірших позицій, наприклад Грузії, яка є на дуже високому, 32 місці у рейтинґу.

Сусідня Російська Федерація недалеко пішла від України, хоча і вона просунулася у сфері економічних свобод, посівши 146 місце в загальному списку.

Дослідники вважають, що хоча Україні і вдавалося упродовж останніх років демонструвати високі темпи зростання, подальший розвиток економіки, особливо за умов сповільнення світової економіки, без структурних реформ буде неможливий.

Послання...

(Закінчення зі стор. 3)

Дорогі українці!

Ваше минуле – чи радісне, переможне, чи сумне і трагічне, а особливо Голодомор – завжди буде з Вами, навіть коли Ви старатиметеся забути, применшити чи спотворити його на догоду сусідам. Вас стосуються слова Апостола Павла: „Браття, кожен із вас, в якім стані покликаний був, хай у тім перед Богом лишається!“ (I Кор. 7:24).

Ваше покликання – бути добрими християнами в давній українській церковній традиції і громадянами України, а також одностайно свідчити перед світом про трагедії українського народу у XX ст., особливо про Великий Голодомор 1932-1933 років.

Це Ваш обов’язок перед пам’яттю своїх прадідів, дідів і батьків, бо у світовій історії за весь час існування людства не було такої трагедії, щоб за один мирний рік знищити більше людей однієї нації, ніж було знищено за кілька років війни. І хто що б не говорив, як би не намагався применшити зло, це явна ознака геноциду.

Діти Христової Церкви!

Дорогі українці!

У дні вшанування пам’яті жертв Великого Голодомору 1932-1933 років, особливо у його 75-ту річницю, Ваша Материнська Церква – Вселенський Константинопольський Патріярхат сумує разом з Вами і складає глибоке та щире співчуття усім Вам і Президентові України Вікторові Ющенкові, репрезентантові України перед світом, через наполегливі старання якого світ щораз більше довідується про страшну трагедію українців, що сталася у XX ст.

Ми підносимо до Господа нашого Ісуса Христа наші молитви і просимо, щоб Всеблагий Спаситель упокоїв душі всіх замордованих Голодомором в оселях Святих і прийняв їх до сонму Своїх Мучеників як невинно убитих.

Хай їм буде вічна пам’ять, а на Вас, усіх живих, зійде Небесне благословення Всевишнього!

Варфоломій I,
Архиєпископ
Константинопольський і
Вселенський Патріярх
Фанар, 20 листопада 2008 року.

Музичний світ Василя Барвінського

Наталія Сторонська

ДРОГОБИЧ, Львівська обл. – 18-19 листопада 2008 року в Дрогобицькому державному педагогічному університеті ім. Івана Франка урочистою академією розпочався Сьомий фестиваль української музики „Струни душі нашої". Академія була присвячена 120-річчю від дня народження видатного представника української музичної культури XX ст. Василя Барвінського (1888-1963).

Тривалий час ім'я В. Барвінського в Україні замовчувалося. У 1948 році більшовицький режим інкримінував йому „антирадянську діяльність" і заслав на 10 років до мордовських таборів. Аж у 1964 році (вже після смерти) його було реабілітовано. Але справжній ренесанс творчости галицького мистця відбувається у наші дні.

З-під пера багатьох дослідників, зокрема Стефанії Павлишин, Володимира Грабовського, Галини Жук, Наталії Кашкадамової, Любови Кияновської, Олександра Козаренка, Олександри Німилович, Богдана Тихонюка, Людомира Філоненка та інших вже вийшли численні розвідки про мистця, опубліковано щоденник його гастрольних подорожей та десятки листів. І це лише початок джерелознавчої та дослідницької праці.

За минулі 20 років було проведено низку науково-практичних конференцій, присвячених життю та творчості В. Барвінського. Його ім'ям названі вулиці й мистецькі заклади у Львові, Тернополі, Дрогобичі, Івано-Франківську, відкрито музеї у Львові та Дрогобичі. Опубліковано твори в упорядкуванні й за редакцією С. Павлишин, Олега Смоляка (в співавторстві з Лесею Корній і Романом Савицьким-молодшим). Побачили світ збірка „Три прелюдії" в редакції Л. Філоненка та Вікторії Сенкевич, „Мініятюри на лемківські народні пісні" в редакції О. Німилович та ін.

В рамках згаданої урочистої академії відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція „Василь Барвінський та сучасна українська музична культура".

Д-р С. Павлишин, окресливши непересічне значення творчости В. Барвінського в контексті европейського музичного мистецтва, ознайомила присутніх з трагічними сторінками життя композитора, досі невідомими для громадськости.

Спогадами про ученицю В. Барвінського Ірину Негребецьку поділилась Заслужена артистка України Ярослава Матюха.

Тему обрядового фолкльору у фортепіянній творчості композитора розкрив д-р О. Смоляк.

Проф. Н. Кашкадамова виголосила доповідь стосовно авторських ремарок до виконання у фортепіянних творах В. Барвінського.

Учасники конференції (зліва): Олесь Корчинський, Наталія Сторонська, Оксана Фрайт, Людомир Філоненко, Стефанія Павлишин, Олександра Німилович, Марія Каралюс.

Про вокальну творчість докладно розповіли проф. Лідія Ніколаєва та проф. Надія Бабинець.

Асистент Ірина Шеремета аналізувала „Українські народні пісні для фортепіяна" в контексті інструментального способу мислення в композиторській творчості В. Барвінського.

Доцент Яким Горак подав цікаві факти святкування 100-літнього ювілею М. Лисенка у 1942 році та наголошував на виключній ролі В. Барвінського у цих урочистостях.

Про розвиток виконавської практики творів В. Барвінського говорили у своїх виступах директор конкурсу ім. В. Барвінського в Дрогобичі Євген Лемех та аспірант Ірина Новосядла. Матеріяли конференції будуть видрукувані у часописі „Молодь і ринок", де упорядником є проф. Мирон Вачевський.

Другою частиною академії, присвяченої 120-річчю від дня народження В. Барвінського, був концерт з творів композитора, підготовлений силами музично-педагогічного факультету Дрогобицького державного університету ім. І. Франка.

Хори „Сонячне завтра" на слова Анатоля Курдидика, та „Знов весна" на слова Лесі Українки прозвучали у виконанні муніципального чоловічого хору „Боян Дрогобицький", художнім

(Закінчення на стор. 19)

Веселкові...

(Закінчення зі стор. 13)

чених маминими янголами – „Буковецький перевал", „Образ дитинства",„Сон про мамині квіти".

Розмаїті за характером стильового рішення твори О. Чуйка засвідчують проґрес його творчих шукань.

„Олег розписує, наче писанку, кожний твір. Приємно, що вирізняє цю виставку авторський стиль. Такі твори знайдуть поціновувача у кожній країні, але головне, що вони створені у національному характері, який останнім часом наші мистці оминають", – ділиться враженнями Еріка Комоні, для якої розпис на шовку став престижною професією.

Справді, як часто в матеріялізованій круговерті життя забуваємо про своє, притаманне тільки нам. І раптом перед Різдвом отримуєш дарунок для душія – живописні розписи чарують, закохують, з'єднують з Україною.

Презентація виставки стала справжнім іспитом для молодого викладача Прикарпатського державного університету ім. Василя Стефаника О. Чуйка. Йому довелося відповідати на запитання різного характеру як під час відкриття у музеї, так і під час інтерв'ю радіопрограм „Українська Хвиля" та „Громадське Незалежне Радіо", телепрограми „Узір" у Чикаґо.

О. Чуйко з любов'ю розповідав про університет та студентів в Івано-Франківську, ділився роздумками про сучасний мистецький світ.

Зустріч краян з Прикарпаття на виставці.

НОВІ ВИДАННЯ

Поетичний сад любови

Любов Дмитришин. „Горить моє серце". Видавнича Фундація „Українська Книжка", Ню-Йорк, США; Видавництво „Патент", Ужгород, Україна, 2006. Стор. 122. Редаґування авторське. Художнє оформлення Еріки Часто-Слуцької. Технічне оформлення Степана Слуцького. Книжка ілюстрована світлинами.

Творче життя поета в чомусь схоже з долею свого народу. Любов Дмитришин невіддільна від усього пережитого ним – у минулому, вона – в його сьогоденні, поступі в майбутнє. І болить її те, що є раною багатьох:

Чорнобиль!.. Чорнобиль!..
Чорнобиль!..
Здіймає в натузі до неба
обвуглені руки.
Стрілою пронизане
серце століття двадцятого
І цілиться в серце століття
іще не початого...

П'ять мільйонів людей в Україні й нині з мітками Чорнобиля. Авторка знаходить промовисті художні засоби. щоб розкрити трагедію. І оте „Бом-бом... Бом-бом... Бом-бом... Бом-бом", яким починається вірш „Чорнобильські дзвони", то всім нам сущим пересторога.

І про що б не писала поетеса – це не байдуже споглядання, а втручання в хід подій. Прискіпливо шукає вона виразні порівняння, метафори:

При березі року нового спинімся
І перш, ніж вступити
в епоху святу,
З пилюки минулих епох
отряхнімся,
В минулім залишимо земну суєту.
„Заколядуймо!"

Вірші „Ти не вір...", „До портрета дружини" маестра М. Черешньовського, „Меланхолійна фантазія„, „До потойбіччя" та окремі інші свідчать про поетичне багатство тих джерел, з яких вона черпає матеріял.

Напрочуд емоційні вірші авторки про Матір – символ духовности, пієтизму, національного патріотизму. Мати – це і вчителька, і Берегиня, це і все горде, що передається дітям. Характерний у цьому вірш „Вкраїнська Мати", у якому є такі рядки:

Кипіли думи,
стелились стежі одвічнії,
А ми кріпили у серці
мрії предвічнії:
Яке б там горе –
усе здолаєм – повернемось,
Бо рідна ненька стоїть
при дверях, опершись.

Матері присвячено багато віршів у цій збірці. А в окремій присвяті на початку книжки читаємо:

„Дорогій, коханій мамі, Парасці Дмитришин (з дому Ставникович-Крушельницька) в Її 90-ліття присвячую".

З передмови, написаної самою авторкою, що є, власне, розповіддю про безмежну Любов до Матері, довідуємося, скільки горя пережила на самоті Мама, „відпровадивши у вічність двох синів – спочатку старшого Ігора, який відійшов у Великодний час, 6 квітня 1999 році, а в 2004 році, в День Незалежности, відійшов наймолодший Богдан, при якому сподівалася закінчити свою старість. Та не судилося...". І ось спішить до неї з розрадою – збіркою поезій – доня з далекого краю, щоб Мама не почувалася самітньою. У вірші „До Матері" знаходимо затаєне признання усіх, хто опинився далеко від Матері:

В далекій далі – поза морями
Тужимо тяжко за матерями...

А у вірші „Дорогій матусі в її 90-ліття" приглушеним зойком уже лунає душевне благання авторки:

О, спиніться ви, роки швидкії,
Навпаки вам підкови зміняю,
А тоді вже, мов коні баскії,
Мчіть у молодість
з іншого краю...
Роки, роки, спиніться, благаю.
Хай ще мама побуде зі мною.

А скільки почуттів викличе у вас, шановний читачу, вірш „Як приїду до Краю..." своїми зовсім, здається, простими словами:

Як приїду до Краю, –
Серед зелен-розмаю
Упаду на покоси,
Розпадуся на роси...

Кожен вірш – окремий світ прекрасного, творчого людського духа. Бо ж саме дух, душа – це те, що підносить, спрямовує на боротьбу за краще завтра.

У рецензованій збірці вміщені поезії, написані в різний час. Але всі вони створені вже в Америці, далеко від рідної землі, тому обдає читача непогамовна туга за отчим краєм, за бойківським селом у Карпатах, де проминуло дитинство.

Ця туга за минулим, яке ніколи вже не повернеться, знайома багатьом з нас, вона тривожить нас по ночах невимовним болем, вона кличе назад, до рідного отчого порога. Вона, як сказано в анотації, „озветься й у вашому серці, бо кожен мав у своєму житті щось, що хотілося б повернути".

Варто зазначити, що розділи збірки „Заколядуймо!", „Великодні дзвони" – для шкіл, для святкових виступів до цих свят. Не так багато знаходимо в сучасній літературі творів про релігійні свята, а для виховання дітей вони дуже і дуже потрібні. Так само як і патріотичні поезії, написані до річниць української незалежности та української революції в 2004 році.

Плідно працює Л. Дмитришин з композитором Оксаною Лиховид. На слова поетеси О. Лиховид створила пісні „Калина", „Рідний край. Хор „Думка" в Ню Йорку співає твори Л. Дмитришин – колядку „Христос народився" і пісню „Краю мій" (музика дириґента хору Василя Гречинського). Спільно вони створили пісню „Спогад".

Авторка поетичної збірки „Горить моє серце" відома в Україні та світі книжками різного жанру: оповідання, новелі, повісті, поезії. Пише вона і для дітей – під псевдонімом Оксана Крушельницька. На окрему книжечку для дітей чекає українська дітвора. В ній будуть і віршики, і оповідання, які свого часу письменниця друкувала в дитячому журналі „Веселка", що виходив в Америці.

Залишається нам подякувати Л. Дмитришин за ориґінальну книжку, а також мисткині Еріці Часто-Слуцькій, котра зуміла майстерно оформити її.

Нехай горять ваші серця вогнем любови до України! До Матері нашої великої!

Юлія Зейкан,
член Національної Спілки письменників України, Ужгород

Хто бажав би придбати книжку „Горить моє серце", просимо звертатися до Видавничої Фундації „Українська книжка" на тел. 201-433-0172.

Хто бажає скласти пожертву в пам'ять покійної Мами письменниці, просимо складати „на відновлення Престолу в церкві св. о. Миколая в с. Крушельниці в бойківських Карпатах", на конто Видавничої Фундації „Ukrainian Book", число 19296-000, за адресою: Self Reliance New York Federal Credit Union, 108 Second Ave., New York, NY 10003

Складаючи на це конто, ви можете відчислити суму від податку.

Наперед щиро вдячні.

Редакційна колеґія

Роки. роки, спиніться, благаю,
Хай ще мама побуде зі мною.

Та роки не спиняються ні для кого. Але вони – Мама і Доня – ще побули разом, дев'ять незабутніх місяців... А 17 жовтня 2008 року доня попрощала Маму у вічність. Померкло сонце, поблідли гори. тільки павутинки „бабиного літа" продовжували снувати в повітрі, бо погода раптом стала немов уліті, коли виносили Покійну з рідного дому. „Такого треба було собі заслужити в Бога", – гомоніли люди.

Напевне, Вона заслужила: своєю великою любов'ю до Господа і Пресвятої Богородиці, до світу, до своєї родини, до рідної України.

Промчали роки, мов баскі коні – долиною,
Та Рідна мати усе чекає, уже... калиною...

Вічна пам'ять дорогій Мамі!

Музичний світ ...

(Закінчення зі стор. 17)

керівником і дириґентом якого є Заслужений працівник культури України, доцент Петро Гушоватий. „Лемківську сюїту" виконали Оксана Попик („Пісня", „Колискова") та Олесь Корчинський („Марш"). А прелюдії ч. 1 (F-dur), ч. 3 (e-moll) та ч. 6 (Cis-dur) – Марія Когут, Ольга Корчинська та Христина Лозанчин (кляса доцента Л. Філоненка).

У виконанні студентів кляси доцента У. Молчко – Мар'яни Мальон, Ольги Конюшко, Світлани Савчак прозвучала низка українських народних пісень для фортепіяна. „Колядки і щедрівки" представили слухацькій аудиторії Мар'яна Варивода (кляса доцента Л. Філоненка), та Оксана Цигіль-Жидик (кляса старшого викладача Л. Микулин). Різдвяні колядки „Нова радість стала" та „Що то за предиво" виконала доцент Ірина Кліш у супроводі струнного квартету „Амадеюс" у складі Олександри Тимків, Марти Берегуляк, Лесі Чавви та Ольги Казимирів. Переклад колядок для струнного квартету здійснила художній керівник Олександра Тимків. Коментарі щодо виконуваних творів надавав Володимир Грабовський.

Під час обговорень та бурхливих дискусій було чітко окреслено нові завдання, розв'язання яких можливе лише за умови невтомної праці науковців в ім'я пам'яті про визначного українського композитора В. Барвінського.

Вітаю „Свободу" і її читачів!

Сміливі промені,
спочатку поодинці,
Тоді гуртом туман
збороли вранці...
Як золоті прикраси на ялинці,
Засяяли флоридські помаранчі.
Ялинки пахнуть
з домішкою цедри,
Вібрує дзвонів терція,
й октава,
І хоч переінакшений,
наш Щедрик
Співає Леонтовичеві славу.
Так, це Різдво!
Чудесне, довгождане,
До нас прийшло,
і з ним і Рік Новий.
А чи нарешті
світле щось настане,
Що принесе нам мир,
не буревій...
Іде Різдво в палаци
й закамарки,
Ускрізь іде, нікого не мина,
І відступають
злободенні сварки
І в серце входить
тепло новина...
То ж думаймо про єдність,
а не врозкид,
Щоб ми ішли вперед
не навмання,
Щоб думали ми
про Держави розквіт:
Різдво Державне –
перше завдання.

Ганна Черінь

НОВІ ВИДАННЯ

Перевидано книгу С. Наріжного про українську еміґрацію

Наукове Товариство ім. Шевченка в Україні, Українське історичне товариство (УІТ), Українська Американська асоціяція університетських професорів та Інститут дослідження української діяспори Національного університету „Острозька академія” перевидали, за редакцією Любомира Винара та Олега Купчинського, книгу відомого українського дослідника проф. Симона Наріжного „Українська еміґрація. Культурна праця української еміґрації між двома світовими війнами”.

Світова наукова рада Світового Конґресу Українців підтримала це видання і забезпечила кошти на розсилання книги до наукових бібліотек в Україні та світі.

Книга С. Наріжного написана ґрунтовно, має 830 фотографій. Вперше вона була видана у 1942 році в Празі як перший том серії „Студії Музею визвольної боротьби України”, за кошти значної кількости жертводавців.

Д-р С. Наріжний згадував, що задум такого видання належав проф. Олександрові Лотоцькому і його плянувалося здійснити в Українському науковому інституті у Варшаві, але з різних причин це не вдалося. Організував видання книги у Празі один із провідних членів Товариства музею – Євген Вировий.

Воєнна хуртовина залишила лише кілька примірників видання, яке стало бібліографічним раритетом. Коли у св. п. голови НТШ в Україні д-ра Олега Романова виникла ідея перевидання книги, її підтримав президент УІТ д-р Л. Винар. Книгу видали на початку 2008 року, до 110-річчя її автора.

На початку книги вміщено портрет С. Наріжного, переданий відомим українським дослідником з Словаччини д-ром Миколою Мушинкою.

Починає книгу „Вступне слово” Л. Винара. В ґрунтовній статті Л. Винара та Алли Атаманенко, директора Інституту дослідження української діяспори Острозької академії, висвітлено біографію вченого, його здобутки в науці та освіті, проблеми, з якими зустрівся С. Наріжний в складні періоди свого життя.

Завершує книгу уточнений покажчик імен та 232 сторінки ілюстрацій.

Ціна книги: 80 дол. (з пересиланням). Замовити книгу можна за адресою: P. O. Box 312, Kent, OH 44240, USA.

Пресова служба УІТ

Пан Зенон і пані Ляриса Шпони святкують 40-ліття свого шлюбу.

Життя звело нас у далекому 1996 році, коли подружжя Шпонів прийняли в своєму домі і „усиновили“ молодого чоловіка з України. Завдяки їхнім старанням і допомозі сьогодні він і його родина, котра назавжди сплелася з родиною Шпонів, здійснили свої мрії і досягнули великих професійних успіхів. Тож вітаємо Вас і дякуємо Вам, наші дорогі „Названі Батьки“ - люди з великим серцем. Бажаємо Вам щастя, доброго здоров’я і радости від дітей і внуків! Многая Літа!

Родина Калівошків

Концерт „Музика на полотні"

ТОРОНТО. – Унікальний концерт „Музика на полотні" відбувся 2 листопада 2008 року в ґалерії Канадської української мистецької фундації. Піяністки Марія Дольницька та Ірина Семенова виступили на тлі образотворчої виставки картин сучасних канадських художниць Соні Цигинки, Ріни Ґотесман, Леонори Джонстон та Шарлін Мандельбаум.

Між музичними частинами програми відбувався показ прозірок про мистецтво з коментарем д-ра Джеральда Нідгема, професора мистецтвознавства Йоркського університету. Пояснювався зв'язок музики і образотворчого мистецтва та наголошувався взаємний вплив кольорів картинних образів та живої музики.

Засновниця серії „Музика на полотні" М. Дольницька відома своїми виступами у ґалерії, а минулого року проф. Дж. Нідхем читав тут лекції з мистецтва XIX та XX ст. Вони ж стали ініціяторами концерту, який складався з трьох частин. В кожній частині піяністки виконували музику, яка слугувала символом настрою певних кольорів. В першій частині звучали твори, в яких музика може викликати романтичні спогади та зворушувати уяву. Це були твори – „Імпровізація" Ґабрієля Форе, „В човні" і „Кортеж" Клода Дебюсі та три вальси Еріка Саті.

В другій частині концерту можна було побачити, наскільки таємничі і загадкові кольори співзвучні з дисонансами і абстрактністю творів Роберта Старера і Арнольда Шенберґа. Ці два віденських композитори перебували під впливом художника Василя Кандинського, який свого часу стверджував, що „кольори викликають звуки, забезпечуючи при цьому сильний вплив у музиці". М. Дольницька виконала шість маленьких п'єс А. Шенберґа.

В третій частині виступ фортепіяного дуету М. Дольницької і І. Семенової демонстрував гармонію з динамічними, яскравими і живими кольорами. Прозвучали твори Моріса Равеля, Франсиса Пуленка, Джорджа Ґершвіна, Мирослава Скорика і Роджера Маттона. Ґалерія, де відбувся концерт, виявилася ідеальним місцем для подібного роду заходів.

Зліва: Ірина Семенова, д-р Джеральд Нідгем, Марія Дольницька.

Публіка тепло і з ентузіязмом сприйняла цей виступ, виявивши бажання побачити подібний захід у майбутньому.

Оксана Жолкевич

У світі поезії

Радощі і сум Дарія Рихтицької

Ваша газета приходить регулярно до нас, а в ній – цікаві статті, гарні знімочки, різнорідні теми. Саме це потрібно нашим читачам, щоб тільки поширювалася наша славна „Свобода". Дякуємо щиро усім працівникам за труд і любов до такої незамінної української газети. Прошу привітати від Дітройту Український Народний Союз та усіх його працівників.

Дарія Рихтицька,
Дітройт, Мишиґен

Білий птах

Чи до тебе
Не доходять
Мої недописані
листи?
Заміновані
Поля –
Дика самота,
Незасвічена
Україна –
Моє повернення
Помирає
Даленіючим
Спогадом
Розхресних
Доріг –
Розмиваючи
Нашу долю
У сльозах –
А погашені
Люди
Засвічуються
Тільки від болю,
І любови –
Чи не так?
Але слово моє
Не згасне –
Ти ж знаєш
Чому –
Я в тобі
Здавна –
Бо Ти
То - Я...
Наш розбрат
Вбиває мене –
Попереду
Прірва,
Як я заскучала
За твоїм
Голосом –
Перешлеш
Мені звучанням
Німоти –
Або тінню
Сонця –
Що світить
Вночі...
Білий птах
З чорними
Крилами
Відлетів
Від нас –
Заколиши
Нашого сина,
Над колискою
Пахнуть
Квіти Карпат –
Хотіла б –
Дожити
Ще кілька
Років –
Тільки б
З тобою
Бути ...
Як важко –
Від тебе
Відійти –
Осінь
Згасає
Полум'ям
Жаги...

Листопад 2005 року

Нездоланна

Непокорена
Ти моя
Україно–
Прилітаєш
Вітрами
Помаранчевої
Революції,
Приносиш
Радість
У рідні
Сторони,
Цілуєш
Землю –
Таку теплу
Твою,
Але боями
Закривавлену
У боротьбі –
Незагоєною
Раною ятриш
Віки...
Чи зможеш
Ти нарешті
Віддихом
Волі –
Себе спасти,
Як інші
Народи,
Зажити
Свобідно –
Щоб твої
Діти
Не втікали
У чужі світи...
Дозволь мені,
Матусю,
Хоча б словом
Потішити –
Невже ж Ти
Довіку будеш
Ув'язнена?
Бездумними
Яничарами
Оббріхана?
Ти ж вихром,
Вітрами сонця
Облетіла –
Увесь світ
Зачарувала...
Чи чуєш –
Як твої повстанці
Вже знову готові
За нашу державу
Боротись –
Щоб ти Україно
Ясніла зірками
Свободи у нашому
Краю, бо ти
Невмируща –
Для нас
Батьківщина...

Листопад 2005 року

На крижаних вітрах

Трояндою
Проростаєш,
У темних
Лісах
Пролісокою
Надій
Білієш –
Волошками
Неба
Грозу
Розганяєш –
І правдою
Хвилюєш –
Осмуту
Болю
Піснями
Вишиваєш –
І теплотою
Рідної Землі –
Друзів
Лікуєш...

Грудень 2003 року

Земля горить

Знеможена
Уже земля –
Бо кулі
Кров п'ють –
Переорані
Поля – лиш,
Де-не-де
Бур'яном
Засіяна
Земля –
Чорнобильська
Мара
Косою смерти
Косить...
Вона –
Незгашені
Душі –
Шукають
Світла
Христа –
Нитка
Нелюдяности
Тривожить
Совість –
Німа тиша
Кругом –
Окрушини
Болю
Відчувають
Незримі
Струни
У собі –
Жагучих
Білих
Ранків –
Пестощів
Весни –
Троянди
Кличуть,
Кличуть
До саду –
Надією
На стрічу,
Безтямна
Тиша нас
Колише
Звучанням
Непроминання
Дише –
Дорогою
Незвіданого
Чару немов
У сні –
Хочеться
Кресати
Крицю
У буднях
І святах,
Щоб не прикути
Себе до буденности
Ланцюгом
Розп'яття...
Бо кожний
З нас несе
У собі –
Нагороду
Й кару –
А найвищий
Суд то власна
Совість... –
Яка незмінна
На усе життя...
І вказує
Правдивий
Шлях –
Що правдою
Зоріє
Для нас!

Листопад 2005 року

Дарія Рихтицька

Літак Джона МакКейна збив капітан Юрій Трушечкін

Мій старший син Андрій надіслав з російського Санкт-Петербурґу фотографію старого будинку, в якому живе підполковник у відставці Юрій Трушечкін, котрий 6 жовтня 1967 року у В'єтнамі збив ракетою літак Джона МакКейна. Самого ветерана зфотографувати не вдалося, зважаючи на жахливий стан його здоров'я, але він подарував „Свободі" своє фото в молоді роки.

Дж. МакКейн покинув літак завдяки катапульті, потрапив в озеро, зламав обидві руки і ногу, був жорстоко побитий в'єтнамськими вояками і переданий в табір полонених, де перебував до 15 березня 1973 року. Ю. Трушечкін узяв собі на згадку про цю подію шолом летуна, нашивку з проханням про допомогу летунові у випадку аварії, парашутну книжку з прізвищем власника. Збереглися також фотографії, зроблені нелеґально, тому що фотографувати „спеціялістам з СРСР" у В'єтнамі не дозволяли. До В'єтнаму Ю. Трушечкін потрапив, коли був капітаном ракетних військ і мав 28 років віку.

Ракетні залоги були змішаними – в'єтнамці і росіяни. Останні вчили в'єтнамців за засадою „роби, як я". Ю. Трушечкін був навідником. 6 жовтня 1967 року було наказано зайняти позицію ракетної установки, яка боронила міст стратегічного значення Гам Джонґ. З шести ракет залишалося дві. Почувся сигнал тривоги і попередження, що наближаються два літаки „Фантом-4". Ракетники приготувався до бою. Перша ракета вибухнула десь в хащах, а друга влучила в літак.

У складі Національного фронту визволення Південного В'єтнаму в 1965 році було створено два дивізіони протиповітряної оборони, оснащені ракетами. До них були призначені „радники" з СРСР. Загалом у В'єтнамі за роки війни побувало 10.5 тис. вояків Радянської армії. З них загинуло або померло 16. Втрати американців були значні – на стіні Меморіялу в'єтнамських ветеранів у Вашінґтоні подано 57,939 прізвищ. Але північнов'єтнамське військо втратило аж 1.1 млн. вояків.

Спершу у Військово-повітряних силах США не знали про радянські ракети, і цим пояснюється велике число збитих ними літаків. До полону потрапило 800 американців, серед яких більшість – летуни. З них 100 померли у полоні, інші були звільнені в 1973 році, серед них і Дж. МакКейн.

Ю. Трушечкін після В'єтнаму повернувся до Риги, де починав військову службу, але після проголошення Латвією незалежності колишні військовики СРСР стали там небажаними особами.

Підполковник ракетних військ Юрій Трушечкін в молоді роки.

Хата, в якій тепер живе Юрій Трушечкін в Росії.

Житла не було, і Ю. Трушечкін з дружиною Євгенією і дітьми приїхав до Санкт-Петербурґу в Росії, де він дістав соціяльний статус іміґранта і кімнату в комунальній квартирі, спільній з іншими родинами. Тепер в тій кімнаті живуть діти колишнього ракетника, а сам він, дуже хворий, живе в старій хаті батьків своєї дружини, в передмісті.

Ю. Трушечкін стежив за участю Дж. МакКейна в останніх виборах і був задоволений поразкою колишнього летуна. Настрої давньої війни ще не залишили її ветерана.

Левко Хмельковський

ФІЛАТЕЛІЯ

Одяг українців – в книзі про марки

Видавництво „Марка України" видало книгу„Український народний одяг на поштових марках", у якій представлено серії художніх поштових марок (2001-2008 роки) з цієї теми, опис українською та англійською мовами свят та обрядів, показаних на марках, та самі марки. Нову книгу можна використати в школах на заняттях з українознавства, при підготуванні вистав і концертів.

Вартість книги з марками 198.78 грн. З питань придбання книги можна звернутися на адресу:

„Марка України", Хрещатик 22, Київ, 01001, Ukraine.

Виставка марок у Чернівцях

3-9 жовтня 2008 року в Чернівцях відбулася XI Національна філателістична виставка, до відкриття якої було випущено марку з зображенням будівлі Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича (художник Ольга Верменич). В програмі виставки були заходи День юнацької філателії, гелікоптерна пошта „Чернівці – Хотин", День колекціонера.

В пам'ять знищеного Батурина

24 жовтня 2008 року надійшли в обіг марки до 300-річчя Батуринської трагедії, коли російське військо знищило місто і його мешканців. Номінал марки 1 грн. Наклад 200 тис. примірників.

У день випуску на пошті в Батурині марки погашувалися спеціяльним штемпелем (автор марки і штемпеля Генадій Задніпряний)

Ділимося сумною вісткою, що 22 грудня 2008 р.
відійшла у вічність на 98-му році життя
дорога нам БУСЯ і ПРАБУСЯ

СВ. П.

мґр ДОРА РАК

з дому БІЛЕНЬКА

Залишені у глибокому смутку:

внучки – ХРИСТИНА РАК БРАВН з мужем ҐЕРІ БАВМЕН
– РОКСОЛЯНА РАК ВОЛОШИН
правнуки – АНДРІЙ БАВМЕН
– ОЛЕКСАНДЕР БАВМЕН

Вічна Їй Пам'ять!

В пам'ять Покійної бажаючі можуть складати пожертви на:
Музей «Бойківщина» в Самборі, c/o Kristina Rak Brown,
122 Old Farm Rd., Basking Ridge, NJ 07920
або на пресові фонди «Свобода» чи The Ukrainian Weekly.

Ділимось сумною вісткою, що в Ґлен Спей. Н. Й.
відійшов у вічність 28 грудня 2008 р.

СВ. П.

СТЕФАН ЛАДАНАЙ

нар. 9 травня 1921 р. у Містковичі, Україна.

Залишилися у смутку:

дружина – ЛЮДМИЛА
дочка – ЛІЗА з мужем д-ром МАРКОМ БОҐУНЄВІЧЕМ
син – СТЕФАН
внуки – ЮРІЙ, АЛЕКС, КРИС, і ҐРЕҐОРІ
та родина в США і в Україні.

Вічна Йому пам'ять!

В 40-ий ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

СВ. П.

ОЛЬГИ ТРУШ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ
в неділю, 26 січня 2009 р. о год. 10-ій ранку
в Українській католицькій церкві св. Тройці в Staten Island, NY

Про молитви за спокій душі Покійної просять
донька ІРЕНА ЛЕВИНСЬКА з доньками ЛІДОЮ і АНДРІЯНОЮ.

Ділимось сумною вісткою, що в середу, 10 грудня 2008 р.
відійшов у Божу вічність наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, БРАТ і ВУЙКО

СВ. П.

БОГДАН ДУБАС

нар. 11 лютого 1945 р.

Похоронні відправи відбулися в суботу, 13 грудня 2008 р. в катедрі св. Йосафата в Пармі, Огайо.

У глибокому смутку залишилися:

дружина – ХРИСТЯ та діти БОГДАН, СТЕФАН, ХРИСТІЯН і ТЕРЕСА
сестра – ДАРІЯ ВОЙТИНА з мужем ІЛЛЕЮ та діти ІЛЛЯ з дружиною ЛОРОЮ і ОЛЕСЬ
та ближча і дальша родина в Америці

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 16 листопада 2008 р.
на 52-році життя відійшла у вічність
наша найдорожча
МАМА, ДРУЖИНА, СЕСТРА і ДОЧКА

СВ. П.

МОТРІЯ ЧОРНОБІЛЬ-СОСЕНКО

ПАНАХИДА була відправлена 20 листопада 2008 р.
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 21 листопада 2008 р. в церкві св. Миколая, Oakley Blvd., Chicago.

Залишені у глибокому смутку:

муж – ЮРКО
доньки – АНЕТКА і АЛЯНА
син – АДРІЯН
сестра – МАРТА
брат – ІГОР
тато – ЗЕНКО

Вічна Її пам'ять!

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає.

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська • 973-292-9800 #3040 • adukr@optonline.net*

ОКСАНА ТРИТЯК
Професійний продавець забезпечення УНС
OKSANA TRYTJAK
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
2200 Route 10, P.O. Box 280 Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 292-9800 (Ext. 3071) • Fax: (973) 292-0900
e-mail: OKSANAUNA@COMCAST.NET

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
Established 1972
Clifton, New Jersey
виконує друкарські роботи:
- книжки (в твердій і м'якій оправах)
- журнали (з експедицією, або без)
- канцелярійні друки
- весільні запрошення (в укр. і анг. мовах)

Ваші замовлення виконуємо сумлінно, скоро і на час та з 30-літнім досвідом!
973-574-8800
Fax: 973-574-8887
e-mail:computopr@aol.com

ЛОНГИН СТАРУХ
Професійний продавець забезпечення УНС
LONGIN STARUCH
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
tel.: 800-673-5150 • 845-626-2058
e-mail:lvstaruch@aol.com

ЮРІЙ Б. КОРДУБА
Адвокат
Emphasis on Real Estate, Wills, Trusts and Elder Law
Ward Witty Drive, P.O.Box 249, Montville, NJ 07045
Hours by Appointment! Tel. (973) 335-4555

ARKA
Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відео-касети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.
89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

Рекляма – ключ до успішного бізнесу!

• НА ПРОДАЖ •

На продаж апартамент у Львові на Площі Ринок, 81кв.м. В дуже доброму стані. Щоб оглянути знімки пишіть на **e-mail: headpain 2000@aol.com** або **тел.: (847) 770-3332**

Продається кондомініюм в українському селі ім. св. Андрія, у North Port, FL. 2 спальні, 2 лазнички включно з меблями. До спільного вжитку басейн.
Тел.: (941) 423-1300

• ПРАЦЯ •

Пошукую працю для опіки старшої особи.
Тел.: (301) 695-6343

Потрібна жінка до опіки старшої жінки у гарній приватній хаті в South Carolina. Підставове володіння англійською мовою побажане. **Тел.: (843) 815-9293. Просити Jerry або Barbara.**

ЗМІНА АДРЕСИ

☐ "Свобода" ☐ "The Ukrainian Weekly"

СТАРА АДРЕСА:

Число Відділу (якщо член УНС): ....
Ім'я і прізвище: ....
Адреса: ....
....

НОВА АДРЕСА:

Ім'я і прізвище: ....
Адреса: ....
....
Число телефона: (.......) ....

Зголошення присилати до:
Svoboda/The Ukrainian Weekly
P.O.Box 280, Parsippany, NJ 07054

На зміну адреси проситься долучити $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

KANTOR
LONG - DISTANCE - PHONE - SERVICES

Перша українська телефонна компанія в Північній Америці

- Низькі ціни
- Висока якість
- Жодних лімітів
- Жодних попередніх, додаткових чи прихованих оплат

Телефонуйте до нас:
з Чікаго: **773-751-2318**
з Філадельфії: **215-689-8076**
з інших місцевостей: **1-877-848-6376**

www.kantor.ca

Не гайте часу – звертайтесь до нас і починайте заощаджувати сьогодні!